Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 238 (8228). ● 15 декабрь, 1983 йил ● ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

УЧ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Тошкент область саноат корхоналари коллективлари план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш юзасидан социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ўн биринчи беш йилликнинг уч йиллик планини муддатидан илгари — 15 декабрда бажардилар. Йил охиригача яна 348 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилади. Уч йилда ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръатлари беш йиллик топшириғида кўрсатилган 111,4 процент ўрнига 114 процентни ташкил этади.

Бу юксак кўрсаткичларга эришишга Тошкент, Чирчиқ, Ангрен, Бекобод, Янгийўл шаҳарларининг, Тошкент, Калинин районларининг саноат корхоналари муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

СОАТИГА 14 ТОННА

Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг Бектемир тажриба пахта тозалаш заводида илк бор йўлга қўйилган пахтани қуритиш ва тозалаш автоматлаштирилган линияси бир йўла бир қатор операцияларни амалга оширади. Автоматик линия бошида қабул қилиб олинган ҳосил бир қатор босқичлардан ўтиб, қуритилади, тозаланади, тола чигитдан ажратилади ва тайёр тойларда конвейер охиридан тушади. Ана шу линия соатига 14 тонна маҳсулот тайёрлаб беряпти.

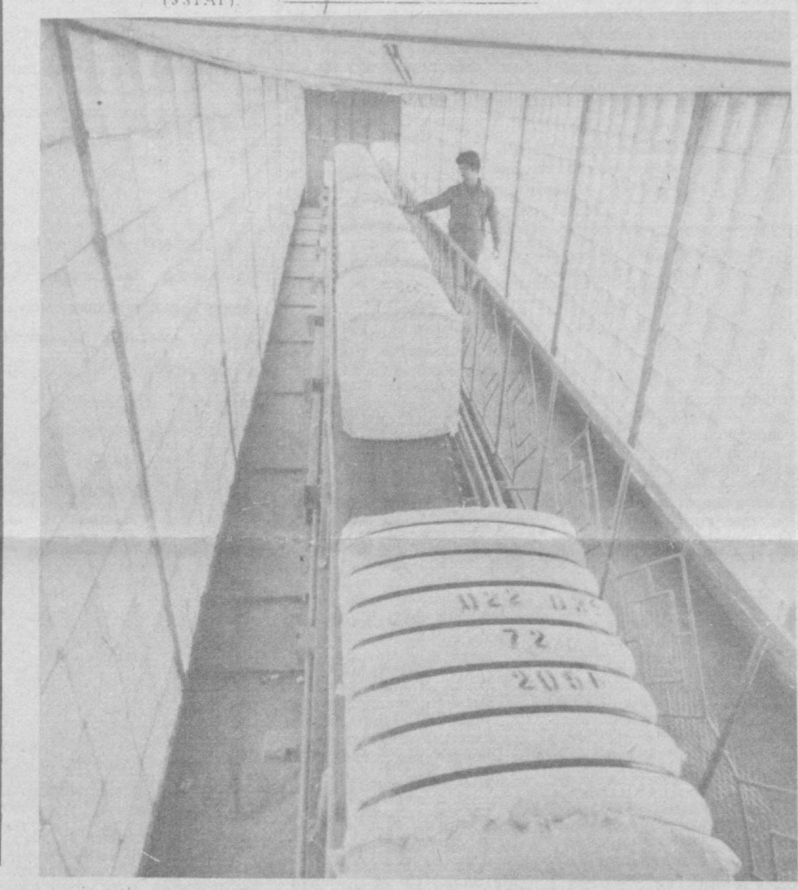

Суратда: тайёр пахта тойларини транспортировка қилиш пайти.

Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

«ОҚ ОЛТИН»—ВАТАНГА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 14 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

Бўка	0,07	111,28
Коммунистик	0,08	109,73
Бекобод	0,07	106,19
Оққўрғон	0,07	106,12
Чиноз	0,07	104,29
Пискент	0,06	103,80
Ўрта Чирчиқ	0,07	103,30
Янгийўл	0,07	101,73
Ғалаба	0,07	94,15
Область бўйича:	0,06	104,47

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ЮКСАК МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

● ЧИНОЗ. Навоий номли колхоз пахтакорлари зиммаларидаги юксак социалистик мажбуриятни бажарганликлари ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекдилар. Хўжалик деҳқонлари шу кунгача она-Ватанга 3080 тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб бердилар. Ҳар гектар ердан 40 центнердан ошириб пахта йиғиштириб олинди. Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми юқори сортларга сотилди.

Колхознинг моҳир пахтакор Ўринбой Акромов етакчилик қилаётган бригадаси азаматлари ниҳоятда оғир келган бу йилги шароитда ҳам жасорат кўрсатиб меҳнат қилдилар. Улар ҳар гектар ердан 53,4 центнердан хом ашё йиғиштириб олиб энг юқори натижага эришдилар. Бу илғорлар изидан бораётган Ғофир Ахроров, Рисолат Қорабоева, Қўчқор Қараганов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг заршунослари ҳам гектаридан 42—43 центнердан «оқ олтин» олдилар.

Хўжалик миришкорлари даладаги ҳосилнинг сўнгги мисқолларини йиғиб-териб олиш билан биргаликда келгуси ҳосилга мустаҳкам замин ҳозирлашга киришдилар. Далаларни шудгорлаш, ўғитлаш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

ҲАМ ХИЗМАТ, ҲАМ ҲАШАР

● ПИСКЕНТ. Район маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг ишчи-хизматчилари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан «оқ олтин» теримида актив иштирок этмоқдалар. Улар райондаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» ҳамда «Гулистон» колхозларида пахта тердилар. Айниқса, комбинатнинг комсомол-ёшларидан тузилган «Битовик—83» зарбдор отряди аъзолари барчага ибрат кўрсатиб меҳнат қилдилар. Улар бир неча бор мусобақада ғолиб чиқиб район партия комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритишди.

Оловқалбларнинг шу кунгача пахтазорлардан уйган хирмонлари 165 тоннага етди. Бу мажбуриятдагидан 15 тонна ортиқдир. Отряднинг Насиба Сулаймонова, Зокир Икромов, Муҳаббат Ҳидирова сингари аъзолари 3,5 тоннадан пахта териб барчага ибрат кўрсатдилар.

Теримда иштирок этиш билан биргаликда комбинатнинг иккита махсус кўчма устахонаси дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатмоқда. Сотувчи Сора Аҳмедова, сартарош Қодир Ҳусниддинов ҳамда этикдўз Зокир Мажидовларнинг хизматидан барча мамнун бўляпти. Умуман мавсум бошидан буён пахтакорларга 12 минг сўмлик хизмат кўрсатилди.

КАРОМАТ ОПАНИНГ КАТТА ХИРМОНИ

● ОҚҚЎРҒОН. «Оққўрғон» совхозининг чевар теримчиси, қаҳрамон она Каромат опа Ҳазратқулованинг хирмони 17 тоннадан ошди. У республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериб пахтазорда чинакам жасорат кўрсатиб меҳнат қилди. Айни кунларда ҳам у ҳосилнинг сўнгги мисқолларини йиғиб-териб олишда иштирок этяпти.

Опанинг шогирдлари Фотима Мусаева, Санобар Абдуқодирова, Муборак Аҳмедова ва Иноят Қурбоновалар ҳам 5—6 тоннадан пахта териб хирмонга салмоқли ҳисса қўшдилар.

УЮШҚОҚЛИК ҒАЛАБА КЕЛТИРДИ

КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларини изчил амалга ошириб келаётган колхозимиз деҳқонлари барча соҳада қувончли натижаларни қўлга киритмоқдалар. Айниқса, пахтачиликда эришаётган ютуқларимиз салмоқли бўлиб бораётир. Деҳқон учун анча мураккаб келган 1983 йилда ҳам пахтакорларимиз катта жасорат ва уюшқоқлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилдилар. Шу туфайли йиллик планимизни илғорлар сафида бажардик. Мавжуд 800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олдик. Давлатга 2400 тоннадан зиёд хом ашё етказиб берилди.

Албатта, бу ютуқ ўз-ўзидан келмади. Баҳор ва ёз бўйи катта қийинчиликларни енгиб ўтишга тўғри келди. Барча майдондаги уруғликни сув билан чиқаришга мажбур бўлдик. Бундан кейин далаларни ўт босди. Ёз ойидаги иссиқ ҳосилга хавф туғдирди. Лекин уюшқоқлик, ўз вазифасига нисбатан масъулиятни тўла ҳис қилиш, тадбирларни ўз вақтида ва сифатли бажариш туфайли мўлжалдаги ҳосилни етиштирдик.

Бу йилги шароитда машина теримига кенг иш фронти очиш йиғим-теримни тез ва соз тугаллашда катта аҳамиятга эга эди. Шунинг учун биз дефолиацияни табақалаштирилган усулда ўтказдик. Асосан ОВХ аппаратлари ишлатилди. Механизаторларимиз барча ишни машина теримига мослаб ўтказдилар. Натижада, ҳосилнинг асосий қисми «зангори кема»лар ёрдамида йиғиштириб олинди. Илғор механизаторлар Тожиқул Ҳасанов ва Ҳасан Деҳқонов мусобақанинг олдинги сафида бордилар. Уларнинг «пўлат этак»лардан тўккан «оқ олтин»лари 200 тоннадан ошиб кетди.

Барча карталарда ҳам ҳосил бир текис етилмади. Бундай шароитда қўл теримини намунали ташкил этиш кераклигини яхши билардик. Колхоз правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари тезда

ХЎЖАЛИК РАҲБАРИ МИНБАРИ

йиғим-теримни янада уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқишди. Унда социалистик мусобақанинг таъсирчанлигини, ошкоралигини таъминлашга катта эътибор берилди. Бригадалар, механизаторлар, теримчилар ва ҳашарчилар ўртасида мусобақа кенг йўлга қўйилди. Мусобақага ҳар беш кунда якун ясалиб, ғолиблар ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантирилди.

1983 йилда мўл ҳосил усталари сафи янада кенгайди. Хўжалигимизнинг Ш. Деҳқонов, М. Мавлонов, Х. Шукуров, А. Маматқулов сингари ўртоқлар етакчилик қилаётган бригадаларда ҳар гектар ердан 31—33 центнердан пахта йиғиштириб олинди. Уларнинг изидан бораётган А. Раҳимжонов, А. Шодмонов, М. Омонов ўртоқлар раҳбар коллективларнинг деҳқонлари ҳам унумли меҳнат қилишди. О. Тошматова, А. Ғафурова, Т. Болтабоева, Р. Маматқулова, З. Юсупова, Э. Абдупаттоева, Ҳ. Усмонова сингари пахта фидойилари колхозимизнинг хирмонига 8—9 тоннадан дур тўкиб, салмоқли ҳисса қўшдилар.

Хўжалигимиз деҳқонлари олдида ҳали жуда катта вазифалар турибди. Биринчи навбатда пахта ҳосилдорлигини янада оширишимиз, ҳар қарич ердан самарали фойдаланишимиз керак. Бунинг учун ҳозирданоқ курашни бошлаб юбордик. Экиндан бўшаган майдонлар сифатли шудгорланмоқда. Унумдорлиги паст карталар ўғитланмоқда.

Колхозимизнинг илғор пахтакорлари иштирокида кузги-қишки тадбирлар комплексини тўла бажариш юзасидан конкрет вазифалар белгиланди. Ҳозирги кунда бу тадбирларни бажаришга киришдик. Меҳнаткашларимиз ҳосилнинг сўнгги мисқолларигача йиғиб-териб она-Ватанга топширадилар. Ҳосилдорликни гектар бошига 32,5 центнерга етказамиз. Бу бизнинг ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилидаги энг олий ниятимиздир. Бу курашда коллективимизнинг ҳар бир аъзоси актив иштирок этади.

Н. АБДУРАҲИМОВ,
Бекобод районидаги «Коммунизм» колхози раиси.

ЕРДА ҲАЁТ ЯШНАСИН!

МУНОСИБ ЖАВОБ

Кейинги ўн йил мобайнида илм-фан соҳасида кўпгина жуда муҳим кашфиётлар қилинди. Инсон модда, атом ва ядро тузилишининг сирларига тобора чуқурроқ кириб бормоқда, космосни ҳам ўзлаштирмоқда. Совет олимлари ўз кашфиётларини ҳамиша тинчлик ва фақат тинчлик манфаатларига хизмат қилдиришга тайёрдирлар. Аммо Рейган маъмурияти, энди эса Ғарбий Европадаги бир қанча мамлакатларнинг раҳбарлари ҳам цивилизация ютуқларини бутун планета халқлари бошига фалокат келтиришга қаратиш учун ҳамма ишни қилмоқдалар.

Ядро уруши хавфи биз яшаб турган уйнинг остонасига жуда яқинлаштириб қўйилганига совет кишилари бепарво қараб тура олмайдилар, чунки жафокаш Европа ерларида Американинг янги ракеталари жойлаштирилиши неча ўн йиллар давомида қитъада вужудга келтирилган ядровий кучларнинг тахминий тенглигини бузади.

Биз олимлар ҳукуматимизнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов баёнотида изҳор этилган позициясини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига қарши салиб юриши эълон қилиб, ҳаддидан ошган антисоветчилар ўз ҳаракатлари жазосиз қолишига умид қилмасинлар.

Барча совет кишилари қатори биз ҳам ўз сафларимизни ленинчи Коммунистик партия теварагида жипслаштиришни, унинг ҳамма режаларини бажаришни, иқтисодий қудратимиз ва мудофаа қобилиятимизни ҳар томонлама мустаҳкамлашни ўз бурчимиз деб биламиз.

С. АЗИМОВ,
С. В. Стародубцев номидаги физика-техника институтининг директори, Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

ШИФОКОРЛАР МАЪҚУЛЛАЙДИЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини барча совет кишилари қатори Янгийўл районидаги Куйбишев номли қишлоқ Советидаги участка шифохонаси ходимлари ҳам бир овоздан маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқдалар. Буни шифохонада бўлиб ўтган митинг қатнашчилари бир овоздан таъкидладилар. Сўзга чиққан врачлар Н. Зокиров, Н. Акбаров, М. Тўланбоев, ҳамширалар У. Қулсоатова, Ю. Юнусовалар Европада Американинг ўртача олисликка учириладиган ракеталари жойлаштирила бошланганлигини қаҳр-ғазаб билан қораладилар. Айни вақтда жаҳонда тинчликни сақлаб қолиш учун совет раҳбарлари белгилаган мажбурий ва зарурий чораларнинг аҳамиятини уқтирдилар.

Шифокорлар Баёнотга жавобан ўз меҳнатларини, билим ва тажрибаларини халқ сиҳат-саломатлиги йўлида сарфлайберишга ваъда бердилар, ҳамиша тинчлик учун курашчилар сафида бўлишга қатъий қарор қилдилар.

МЕҲНАТИМИЗ—ТИНЧЛИККА

КОММУНИСТИК партия ва совет ҳукумати халқимизнинг турмуш даражаси мунтасил ортиб бориши ҳақида доим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Шу йўлда белгиланган улкан режаларни амалга ошириш учун тинчлик керак. Шунинг учун ҳам бизнинг мамлакатимиз жаҳонда тинчликнинг барқарор бўлиши учун, халқларни қирғинбарот урушидан сақлаб қолиш учун барча ишларни амалга оширмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Юрий Владимирович Андроповнинг Баёноти ҳам шундан далолат бериб турипти. Шунинг учун ҳам барча совет кишилари қатори корхонамиз машинасозлари бу Баёнотни тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар. Чунки у ҳозирги жаҳон тараққиёти жараёнида тинчлик иши учун, уни сақлаб қолиш учун жуда катта тарихий аҳамиятга эга ҳужжатдир. Совет Иттифоқи ўзининг тинчлик сиёсатига содиқ қолгани ҳолда хавфсизлигига Рейган ва унинг гумашталари томонидан таҳдид солинаётган ҳозирги шароитда уларга жавоб зарбаси бериш учун ҳар томонлама шай бўлиб туришга мажбурдир.

Мамлакатимиз мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш барча совет кишилари, шунингдек, ҳар биримизнинг меҳнатдаги ютуқларимизга боғлиқ. Биз давлат планларини муваффақиятли бажариш билан мамлакатимиз куч-қудратини оширишга ҳисса қўшамиз. Шунинг учун ҳам зарбдорчасига ишлаш ҳар биримизнинг меҳнат шиоримиз бўлиб қолади.

К. ПАРПИБОЕВ,
Тошкент экскаватор заводининг инженери.

ЛАВҲА

ЛОЧИН

ТУРҒУНБОЙ ака қишлоғини, меҳрибон даласини жуда севади. Йилнинг ҳар фаслида бу далалар унга ўзгача қувонч, бахт улашади. Айниқса, олтин кузда, ғалвир сувдан кўтарилаётган паллада бу дала унга янада сўлим ва гўзал бўлиб кўринади. Ғўза тупларида оқариб турган олтин чаноқлар қувончига-қувонч қўшади. Унинг ибораси билан айтганда бунинг қадрига фақатгина пахта ўстирган одам етади...

Турғунбой Азаматов шу қишлоқда, деҳқон оиласида туғилди. Шу ерда униб ўсди. Эндигина эсини таниганда отаси Ғаффор аканинг довруғи довон ошган эди. Суяги меҳнатда қотган бу кишини қишлоқда энг уста пахтакор сифатида тан олишган эди. Мана шу «оқ олтин» унинг кўксига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Олтин юлдузини тақди. Колхоз аҳли уни ўзига бош қилиб сайлади. Мана шу ота касб — пахтакорлик Турғунбойнинг қўлидан тутди. Ҳаёт йўлига бошлади. Меҳнатга, ерга бўлган муҳаббат уни далага чорлади.

Турғунбой ака колхозга биринчи ишга чиққан кунини ҳамон яхши эслайди. Мана, шунга ҳам салкам 20 йил бўлибди. Ўшанда у оддий кетмончи эди. «Раиснинг ўғли учун бошқа тузукроқ иш йўқми?» деганлар ҳам бўлди. Лекин Турғунбой бу пичингларга эътибор бермади. Деҳқончилик, пахтачилик сир-асрорларини кунт билан ўрганишда давом этди. Унинг биринчи устози — отаси Ғаффор Азаматов эди.

«Асл деҳқон бўлишни истасанг ер билан тиллаш, уни сев, парвариш қил. Қийинчиликдан чўчима, меҳнатдан қочма, ана шунда барака топасан» дерди унга Ғаффор ака.

Бу сермаъно сўзлар Турғунбой учун ҳаёт фалсафасига айланди. У далаларда чарчаш билмай меҳнат қилди. Оддий кетмончидан миришкор сувчига айланди. Кейинчалик звенога бошлиқ этиб тайинланди. Бутун вужуди билан илғорлар, фақат илғорлар сафида бўлишга ҳаракат қилди.

—Пўлат ўтда—инсон меҳнатда тобланади, дейишади элда. Турғунбой аканинг қўлидаги беҳисоб қадоқлар — ҳалол меҳнатининг рамзи. У далада реза-реза пешона тери тўкиб ишлади. Ерини, экинни фарзандидек ардоқлади. Она замин унга ўз хазинаси калитини тутди. У етакчилик қилаётган звено пахтакорлари «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириб хўжаликда энг юқори натижаларга эриша бошлади. «От изини той босади» деганлари рост экан, Турғунбой устозидан ҳам ўтиб кетди», дейишарди одамлар.

...1972 йил колхоз клуби одамлар билан тўлган. Йиллик ҳисобот-сайлов йиғилиши давом этарди. Навбат бригадаларнинг фаолиятига келганда ҳамма сергак тортди. Гап асосан қолоқлар хусусида борарди. Нутқ сўзлаётган район партия комитетининг вакили 8-бригадани қаттиқ танқид қилиб гапирди.

— Ўртоқлар, бригадирни ўзгартириш керак, — деди у. — Ишончимизни оқламаяпти. Менда бир таклиф бор. Шу бригадага Турғунбойни ўтказсак, нима дейсизлар?

Йиғилганлар гўё маслаҳатлашиб олгандек, бу таклифни бир овоздан қувватлашди. Нотиқ ўтирганларга бир-бир қараб қўяр экан, гапида давом этди.

— Сизлар уни мендан кўра яхшироқ биласизлар. Умид боғласа, ишонса бўладиган йигит...

Унга ишонишди. Турғунбой уйига бора-боргунча шулар ҳақида бош қотирди. Энди ҳамма гап уялиб қолмасликда. Топшириқни қандай бўлмасин бажариш, ишончни ҳалоллик билан оқлаш керак.

Турғунбой бригадада аҳвол ночорлигини яхши биларди. Ўтган йили бу коллектив гектаридан бор-йўғи 17 центнердан ҳосил олиб колхоздагина эмас, районда

ҲОСИЛ—83

ҳам энг орқада қолди. Шу туфайли у ишни тўғри даладан бошлади. Коллектив аъзоларини йиғди, маслаҳатлашди.

— Ўртоқлар, — деди у. Бировингиз менга акасиз, бировингиз ука, яна бирингиз опа, бирингиз сингил. Битмаган, битмайдиган иш йўқ. Ҳаммаси ўзимизга боғлиқ. Аҳиллик билан, бамаслаҳат ишласак, қолоқликдан албатта чиқиб оламиз. Мен далаларни айланиб чиқдим. Ерлар жуда «ориқ». Уни боқиш керак. Акс ҳолда...

Одамларга ортиқча тушунтириб ўтиришнинг ҳожати қолмаганди. Улар ҳам қолоқликдан тезроқ чиқиш ниятида эдилар. Кўпчиликдан иш қочиб қутилмас экан. Бригадада Турғунбой Азаматов бошчилигида иш жонланиб кетди. Бригадир, аввало меҳнатни тўғри ташкил этишга катта эътибор берди. Ҳар бир участкага масъул кишилар тайинланди. Натижада бир йилдаёқ ҳосилдорлик 8 центнерга ошди.

Мажбурият бажарилган куни бригада аҳли учун байрам бўлиб кетди. Уларни қутлагани колхоз раисининг ўзи келди.

— Раҳмат, сенга, — деди раис, бригаданинг елкасига қоқиб; — асл деҳқон шундай бўлади.

— Меҳнатимиз ерда қолмади, — жавоб берди Турғунбой. — Лекин бу чегара эмас. Ерларимиз энди ўзини «қўйди», ҳосилдорликни келгусида янада кўтарамиз.

Ҳақиқатан ҳам йиллар ўтган сайин бу бригада миришкорларининг «оқ олтин»дан уйган хирмонлари янада баландроқ юксалаверди. Улар қолоқликдан чиқибгина қолмай, мусобақада пешқадамлар сафидан ўрин олишди. Экин майдонлари қирликлар, ташландиқ ерлар ҳисобига кенгайиб борди.

1982 йил бригада аъзолари учун қурғоқ ва машаққатли келганлигига қарамай, пахтадан мўл ҳосил кўтардилар. Ҳосилдорлик 48,5 центнерга етди. Шуниси диққатга сазоворки, бу ҳосилнинг деярли 90 проценти машиналар ёрдамида териб олинди. Йиллик план тўққиз иш кунида колхозда биринчи бўлиб бажарилди. Коллективнинг машъал механизаторлари Облоёр Эргашев билан Раимқул Салимовлар ўз агрегатлари ёрдамида 250—300 тоннадан ошириб пахта териб мусобақада ғолиб чиқишди.

Ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилини бригада деҳқонлари янада зарбдорчасига бошлашди. Улар йил бошиданоқ ҳосилдорликни гектар бошига 55 центнерга етказиш ниятида тер тўкдилар. 105 гектар майдондаги ғўзаларнинг бирор тупи ҳам бригада аъзоларининг назаридан четда қолмади. Айниқса, ёзнинг иссиқ кунларида коллективнинг барча деҳқонлари экинга сув таращди. Ҳосил сақлаб қолинди. Ғўза парвариши сентябрь ойигача уюшқоқлик билан давом эттирилди. Р. Салимов, О. Эргашев каби механизаторлар, А. Асраев, Ғ. Ғаниев, С. Усмонов сингари миришкор сувчилар, Ж. Қосимова, Х. Мадалиева, Ж. Жалиловалардек эпчил чопиқчилар ўзларининг ибратли ишлари билан барчага намуна кўрсатдилар.

Ноябрь ойининг ўрталарида биз бу коллектив пахтазорларида бўлдик. Турғунбой Азаматов бизни дала шийпони томон бошлади.

Бригаданинг дала шийпони. Ёнгинасидан лиммо-лим тўлиб сув оқади. Сўлим ва баҳаво. Пештоқларига тортиқлик қизил алвонлар, жанговар меҳнат шиорлари-ю чақириқлар кўзга яққол ташланади. Айвон тўрида катта стенд. Ундан мусобақа пешқадамларининг номлари ўрин олган. Қизил бурчак айниқса, дид билан безатилган. Узун стол устига ташлаб қўйилган газета-журналлар ва китоблар бригада аъзоларининг қироатхон эканлигидан далолат беради. Икки чеккага радиоприёмник ва кенг экранли телевизор қўйилган. Холодильник ишлаб турибди.

Бу намунали дала шийпони ҳам Турғунбой Азаматовнинг ташаббуси билан бунёдга келди. Бино битгач, электр қуввати олиб келиш муаммо бўлиб қолди. Чунки бригада дала шийпонига энг яқин қишлоқ 5 километр узоқда эди. Етакчининг меҳнатлари туфайли симёғочлар ўрнатилиб, электр нури олиб келинди. Шийпоннинг жануб томонидаги тўрт гектар тепалик ўзлаштирилиб, бригада аъзоларининг эҳтиёжлари учун сабзавот ва резавор етиштирилди, кичкинагина боғ барпо этилди. Бундан ташқари ёрдамчи хўжаликда олти бош қорамол боқилмоқда. Гўшт, сут ҳам ўзларидан чиқяпти. Катта ариқнинг ўзанида амур балиғи парвариш қилинмоқда. Ҳафтанинг бир кунида балиқдан хушхўр таомлар тайёрланмоқда.

— Аввало, меҳнат аҳли учун шарт-шароит бўлиши керак, — дейди бригада сардори. — Ана ундан кейин ишда унум ва қўним бўлади. Бу йилги эришган натижаларимиз ҳам чакки эмас. Колхозда биринчи бўлиб план ва мажбуриятларимизни уддаладик. Ҳозиргача ҳар гектар ердан 50 центнердан ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини юқори сортларга сотдик. Ҳисоб-китобларимиз бу йил пахтачиликдан ўтган йиллардагига қараганда бир ярим марта кўп даромад қилишимизни кўрсатяпти.

Барваста, буғдойранг, кора қошлари туташиб кетган, кўринишдан вазмин, лекин ана шу вазминлик замирида ғайрат ва шижоат балқиб турган бу кишининг гапларини эшитар эканмиз, аҳил коллективга ҳавасимиз келди. Чунки мана шундай ишбилармон, ўз ишининг ҳақиқий фидойиси меҳнат қилаётган ерда муваффақият, ютуқ бўлаверади.

Ҳали бригада даласида иш давом этяпти. Миришкорлар «оқ олтин»нинг сўнгги мисқолларигача йиғиб-териб олиб, давлатга топширмоқдалар, бир ёқдан эса келгуси — 1984 йил учун мустаҳкам замин ҳозирланмоқда. Бу ишларнинг ҳаммасига дала лочини, миришкор деҳқон Турғунбой Азаматовнинг ўзи бош-қош.

Ф. МУҲИДДИНОВ,
Бўка районидаги «Ленинизм» колхози.

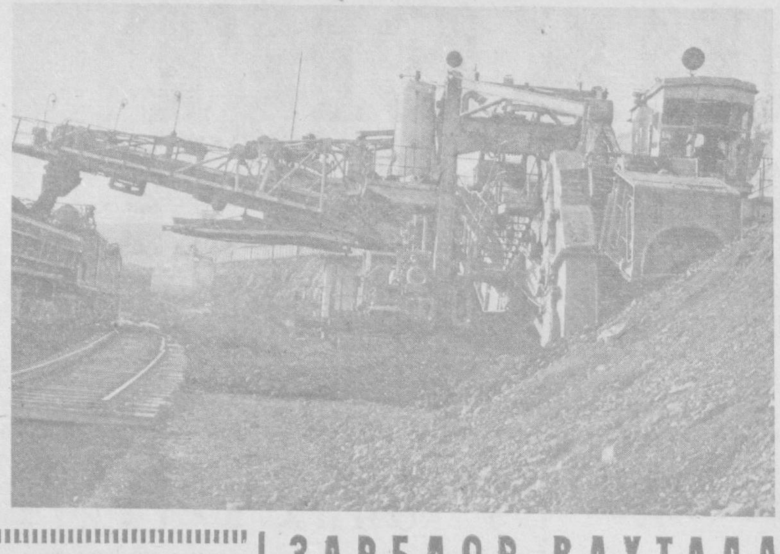

«ЭТАЛОН» БРИГАДА

КОРХОНАДА меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формаси тобора кенг қулоч ёзиб бормоқда. В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнатнинг прогрессив усулини оммалаштириш борасида Тошкент шаҳрида етакчи коллективлардан бири деб саналиши ҳам бежиз эмас. Ҳозир бирлашманинг 2200 га яқин бригадаси ишнинг пировард натижасига кўра ҳақ олиб меҳнат қилаяпти. Албатта, уларнинг барчаси бирдек энг юқори кўрсаткичларга эришаяпти, десак тўғри бўлмайди. Муҳими уларнинг ҳар бири янги усулни қўллаб, илғор тажрибани ўрганяпти. Меҳнатга коллектив муносабатда бўлиш фазилатини шакллантиряпти.

Лекин меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги усули ҳақида гап кетар экан, транспорт цехининг Эшбой Хошимов етакчилигидаги ҳайдовчилар бригадаси биринчи галда тилга олинади. Бу кичик коллективда янгича ишлаш бўйича дурустгина тажриба тўпланган. Гарчанд бригада сардори чорак асрдан бери шу корхонада меҳнат қилиб келаётган бўлса-да, бригаданинг бошқа аъзолари асосан ёшлардан иборат. Лекин фахрий чкаловчи, меҳнат ветерани бўлмиш Эшбой ака ўзининг бой тажрибасини шогирдларига ўргата билди. Уларда меҳнатсеварлик, ростгўйлик хислатларини шакллантира олди. Кейинчалик эса улар ўзи каби ғайратли, янгиликка интилувчан бўлиб етишганлигидан бениҳоя қувонди.

Ҳозирги пайтда янги усулга ўтишга ҳайриҳоҳлик билдираётган ишчилар, коллективлар оз эмас. Бундан 4—5 йил илгари шундай эди деб бўлмасди. Лекин Эшбой Хошимов шахсан ўзи янги усул серсамара эканлигига ишонч ҳосил қилгач, бригада аъзоларининг фикрини билмоқчи бўлди. Ҳамма бир оғиздан устознинг таклифини маъқул деб топди.

Шу тариқа 1978 йилдан бошлаб улар ягона наряд асосида меҳнат қилишга киришдилар. Албатта, бу — ишнинг бошланиши эди. Кейинчалик ишчиларнинг меҳнатига тўғри ҳақ тўлашни йўлга қўйиш мақсадида меҳнат иштироки коэффициентини ҳисобга олиш тартиби жорий этилди. Шу тариқа бригада бирлашманинг автотранспорт корхонасида бу соҳанинг қалдирғочи бўлиб қолди. Кўп ўтмай — 1980 йилда ишлаб чиқаришдаги юқори кўрсаткичлари учун коллектив коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номни олишга сазовор бўлди.

Колонна бошлиғининг гапида жон бор, албатта. Бригадага келиб қўшилган янги ишчилар бошқа ҳайдовчилар сингари қисқа муддат ичида юқори натижалар кўрсата бошлашлари аниқ. Чунки бригаданинг «характер»и шундай: хотиржам, ўртамиёна ишлаб юришга қўйишмайди. Дангасалик қилиш ёки кўпчилик ҳақига хиёнат қилиш ҳақида эса гапирмаса ҳам бўлади. Бригадада рўй берган эски бир воқеани ҳеч ким ёдидан чиқармайди.

Ўшанда ҳайдовчи С. Шомуродов бир машина бетон қоришмасини объектга келтириб топширмади. Бу билан ҳеч кимнинг иши бўлмаса керак деб ўйлаганди. Лекин шу куниёқ — смена сўнггида ҳамма бирдек ундан барча ҳисобот-нарядларни кўрсатишни талаб этди... Шомуродов ўзини оқлай олмади. Эшбой ака сира ўйланиб ўтирмади: бу ишчини нима қилиш кераклигини бригада аъзоларининг ҳукмига ҳавола этди. Ҳайдовчи ўша куниёқ бригададан чиқариб юборилди. Лекин уни бошқа бригадаларга ҳам олишмади. Умуман бирлашмадан бўшатиб юборишди.

— Албатта юқоридаги энг сўнгги чорани қўллаш энг тўғри йўл деб бўлмайди,— дейди Эшбой Хошимов эски воқеани эслар экан.— Лекин шундай қилишга мажбур эдик. Сабаби, аввало, унинг қилган иши фақат шунга лойиқ эди. Қолаверса бундай кўнгилсиз воқеага жиддий чора кўрмасак келгусида у бошқалар учун ёмон намуна бўлиб қолиши мумкин эди. Ўшандан бери тўрт йилдан кўп вақт ўтди. Лекин бирор ишчи ишлаб чиқариш ёки меҳнат интизомини бузганлигини эслай олмайман.

ЯНГИ УСУЛГА—КЕНГ ЙЎЛ

— Цехимизда «Шараф ҳам, шуҳрат ҳам — меҳнатга яраша!» деган яхши шиорга амал қилинади,— дейди 2-транспорт колоннасининг бошлиғи Г. Ромашченко.— Мукофот ҳам, имтиёзлар ҳам, янги дастгоҳ, янги техника ҳам биринчи галда уларга ажратилади. Шунинг учун бирлашмага берилган 8 та «МАЗ-555» янги юк машиналарининг ҳаммаси Эшбой Хошимов бригадасига берилди. Албатта, бу илғорларни эркалатиб, уларга бўлса-бўлмаса енгиллик яратиб бериш деб тушунилмайди. Тартиб шундай: иш кўрсаткичи дингми — демак шунга лойиқсан. Бригадада 11 киши ишлайди. Лекин уч киши ҳозирча эски машинани бошқаришаяпти. Улар бригадага энг охири келиб қўшилган ишчилардир. Лекин улар ҳам тез орада ана шундай тақдирга сазовор бўлишларига шак-шубҳа йўқ.

Дарҳақиқат шундай. Бу бригада меҳнат ютуқларининг сири нимада деб суриштиргудек бўлсангиз улар янги усулда меҳнат қилаётганликларини биринчи омил қилиб кўрсатишади, сўнгра коллективда интизомнинг мустаҳкам эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтишади. Шу сабабдан ҳам ойлик кўрсаткичлар тобора юксалиб бораяпти.

Шу йилнинг 30 августида бригаданинг барча машиналари бетон заводидан қоришма ташиши планлаштирилган эди. Йўл варақалари ҳам, нарядлар ҳам шунга яраша тузилган. Бу ойлик планда ҳам ўз мазмунини топган. Лекин ўша куни цемент етишмаслиги сабабли бетон заводи ишламай қолди. Нима қилиш керак? Эшбой ака ҳеч ўйланиб ўтирмади. Барча машиналарни завод карьерига — шағал ташишга жўнатди. Натижада смена топшириқлари тўла бажарилди. Фақатгина бетон ташиш билан шағал ташишнинг муддатлари ўрин алмашди, холос...

Бу бригада азаматлари шундай шижоат билан, топқирлик билан меҳнат қилишади. Шунинг учун бирлашмадаги илғор усул асосида иш кўраётган 220 бригада Эшбой Хошимов бригадасидан намуна олишга, уларга тенглашишга ҳаракат қилади. Уларнинг кўпчилиги «Хошимов бригадаси янги усулда меҳнат қилаётган коллективлар учун эталон бўлиб қолди» деб жилмайиб қўйишади. Бригададагилар эса ҳазилга ҳазил билан:

— Эталон доимо эталонлигича қолади, у иккита ҳам бўлиши мумкин эмас,— деб аллақандай фахр билан кулиб қўйишади.

А. АНИСИМОВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси социологик тадқиқотлар бюроси инженери.

ЗАРБДОР ВАХТАДА

● АНГРЕН кўмир разрезининг randомчилари ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида юксак ғалабага эришдилар. Ўтган ўн бир ой давомида планга қўшимча равишда 128 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди. Бу эса йиллик мажбуриятдагидан ҳам 18 минг тонна кўп демакдир.

Суратларда: (чапдан) Ленин, Октябрь Революцияси ва «Ҳурмат белгиси» орденлари кавалери В. Лазаревни ўз бригадасининг илғор шахтёрлари, машинист ёрдамчиси Виктор Мухортов ва Йўлдош Ҳакимовлар билан; «ЭрГВ—630» маркали янги, қудратли экскаватор разрезда.

В. Казанцев фотоси (ЎзТАГ).

ФИДОКОР ЁШЛАР

ШАҲРИМИЗДАГИ бирорта саноат корхонаси, қурилиш ташкилоти ёки ишлаб чиқариш коллективларини ёшларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Улар халқ хўжалигининг турли соҳаларида шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Социалистик мусобақада актив қатнашмоқдалар. Ана шундай коллективлардан бири пойтахтдаги чарм маҳсулотлари ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг кўп сонли комсомол-ёшлар бригадаларидир.

Бу бирлашмада 17 та комсомол-ёшлар бригадаси мавжуд. Айниқса, Муяссар Юнусова, Ойдин Маҳмудова, Гулмира Ниғматова ва Фотима Яҳёевалар етакчилик қилаётган коллективлар ўз меҳнатлари билан барчага намуна бўлишяпти.

— Бригадамизда 14 киши ишлайди, — дейди Муяссар Юнусова. — Уларнинг ҳаммаси серғайрат қизлар. Биз фақат план учун эмас, балки ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларимизнинг аъло сифатли бўлиши учун ҳам курашамиз.

— Албатта, ишда сифат бўлиши керак, — дея суҳбатга қўшилди бригада аъзоси Машкура Комилова. — Шунинг учун ҳамиша бир-биримизнинг ишимизни назорат қилиб борамиз. Ахир ўзгача бўлиши мумкин ҳам эмас: барчамиз ягона наряд асосида меҳнат қиламиз. Демак, «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» шиорига амал қилишимиз шарт. Шу боисдан ҳам дугонамизнинг лоқайд ишига ҳам, нормани бажара олмай қийналишига ҳам бефарқ бўлолмаймиз. Агар тикилаётган қўлқоп нотўғри бичилган ёки чоклари пишиқ бўлмаса бу хатони тезда бартараф этишга киришамиз. Бу янги усулни биз бирлашмада биринчилар қатори қўллай бошладик. Натижаси эса жуда яхши бўлаяпти.

Дарҳақиқат шундай: бригада аъзолари ҳар ойда 10 минг жуфт қўлқоп ишлаб чиқаришга сўз беришган эди. Бироқ бу кўрсаткич ҳар ойда 12 мингдан ҳам ошиб кетяпти. Бригаданинг машъал тикувчилари Мунира Насриддинова, Нодира Тоҳирова, Машкура Комилова, Зуҳра Сайфутдиновалар ойлик ва квартал планларини мунтазам ортиғи билан бажармоқдалар. Илғорлар доимо намуна кўрсатиб ишлаб, коллектив йиллик планни муддатидан илгари бажаришига ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшишди.

Г. МАМБЕТОВА.

7 МИНГ ТОННАСИ ҚЎШИМЧА

АНГРЕНДАГИ 9-шахта кончилари йил бошидан бери пландан ташқари 200 минг сўмликдан зиёд маҳсулот реализация қилишди. Қўшимча резервларни ишга солиш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш натижасида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани ҳам зиёдаси билан адо этилди. Ҳозиргача истеъмолчиларга пландан ташқари жўнатилган ёқилғи 7 минг тоннадан ошиб кетди.

Меҳнат мусобақасида М. Савичев бошчилигидаги 2-участка ишчилари барчага ибрат бўлмоқдалар. Улар ўтган ўн бир ой давомида кўмир қазиб чиқариш планини 107,5 процент адо этиб, мусобақа ғолиби деб топилган эдилар Шу кунларда эса суръатга суръат қўшиб, яна энг юқори кўрсаткичларга эришишаяпти.

М. АКМАЛОВ.

*

● ЯНГИЙЎЛ мебель фабрикасининг Камолиддин Собиров бошчилигидаги бригадаси азаматлари меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Аҳил коллектив ўн биринчи беш йиллик давомида етти йиллик планни бажаришга сўз берган. Айни пайтда эса уларнинг меҳнат календарида 1984 йилнинг май ойи бошланди.

Суратда: бригада етакчиси Камолиддин Собиров.

В. Сироткин фотоси.

*

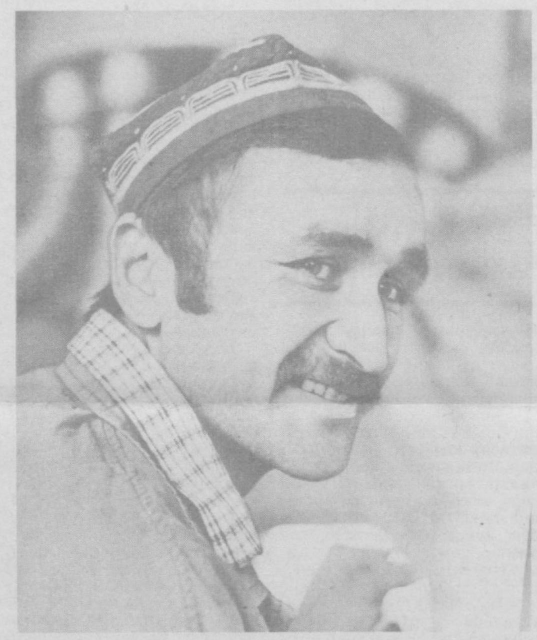

1986 ЙИЛ ҲИСОБИГА

Тикувчилик фабрикаси — Бекобод шаҳрининг пешқадам корхоналаридан ҳисобланади. Фабрика чеварлари ўн биринчи беш йиллик ва унинг марказий йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш туфайли меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Шу йилнинг ўтган ўн бир ойлик топшириғи анча ортиғи билан адо этилди.

Коллектив эришаётган бундай меҳнат муваффақиятларида бир беш йилликда ўн йиллик топшириғини бажариш, ўн биринчи беш йиллик нормасини барвақт адо этиш юзасидан бошланган ташаббус, издошларининг ҳиссаси салмоқли бўлмоқда. Уларнинг кўпчилиги ўз ваъдаларининг устидан чиқмоқдалар. Айниқса, тажрибали чеварлардан Г. Абдукаримова, Р. Сидорова, Х. Абдулҳакимовалар самарали ишламоқдалар. Улар ҳар сменада нормани икки баравар ва ундан ҳам оширибриб адо этишаяпти. Шунинг учун ҳам беш йилликни уддалаб қўйишганига анча бўлди. Моҳир тикувчилар шу кунларда ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот бермоқдалар.

М. СОБИРОВ.

СМЕНАДА БИР ЯРИМ НОРМАДАН

ЧИРЧИҚДАГИ «Ғунча» фабрикасининг Паркент филиалида беш йилликни муддатидан илгари бажариш ҳаракатига қўшилаётган чеварлар сони тобора кўпайиб бормоқда. Меҳнатни ташкил этишнинг илғор формалари кенг ёйилиши, социалистик мусобақанинг авж олдирилиши туфайли ватанпарварлик ҳаракати тобора оммалашмоқда. Филиалнинг тажрибали тикувчиси Гулнора Қуттибоева бу ҳаракатга қўшилган ишчилардан биридир.

Г. Қуттибоева ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида юқори марраларни белгилаб, зиммасига оширилган мажбурият қабул қилган эди. Шундан сўнг ишчан тикувчи ички резервларни ишга солиб, ой сайин ўз кўрсаткичларини орттириб борди. Шу тариқа у ойлик пландаги 50 минг дона ўрнига 75—80 минг донадан ортиқ болалар кийимларини тайёрлаб бера бошлади. Бу эса норма 150 процент бажарилди, демак эди. Шунинг натижасида Гулнора йиллик планни 1983 йилнинг август ойидаёқ бажаришга муяссар бўлди.

М. МИРКАМОЛОВ.

ТАШКИЛОТЧИСИ—ИЖРОКОМ

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

ПИСКЕНТ районидаги Оқтепа қишлоқ Совети ижроия комитетида депутатлик группалари ва доимий комиссиялар ҳамда бошқа жамоат ташкилотларини территориядаги социал-маданий қурилиш вазифаларини ҳал этишга жалб қилиш борасида катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Тошкент ва Сирдарё областлари бир группа маҳаллий совет раҳбар ходимларининг бу ерда тўпланган тажрибалар билан танишганлиги ҳам бежиз эмас. Қуйида ижроия комитетнинг фаолияти тўғрисида ҳикоя қиламиз.

Қишлоқ Совети ижроия комитетига анча йилдан буён Зарифа Деҳқонбоева раисалик қилади. Омма билан ишлашда катта тажриба тўплаган ташкилотчи аёл айни пайтда партия аъзоси бўлган депутатлар группасининг раиси ҳамдир. Унинг аъзолари жойларда партия ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, хўжасизлик ва исрофгарчиликка чек қўйиш масаласига кун сайин катта эътибор билан қарамоқдалар.

Ўн уч кишидан иборат хотин-қизлар совети фаолияти йил давомида икки-уч марта ижроком кенгашларида қараб чиқилади. Илғор, жамоатчи аёллардан иборат бу совет хотин-қизларни ижтимоий фаолиятга тобора актив жалб этиш, оналик ва болаликни муҳофаза этиш масалаларини кун тартибидан туширмай келаяпти. Унинг ташаббуси билан ташкил топган оила ва турмуш маданияти халқ университетига Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Дилбар Норматова раҳбарлик қилади. «Пискент» совхози 5-бўлимининг ишчиси, область Советининг депутати З. Эгамбердиева, қишлоқ Советининг депутатлари С. Гайдарова ва А. Тўраевалар унинг актив пропагандистларидирлар.

Яқинда ижрокомда ичкиликбозликка қарши кураш комиссиясининг ҳисоботи тингланди. Қишлоқ амбулаторияси мудири, комиссия раиси Н. Қўзибоев тартиббузарлик ва ичкиликбозликка қарши кураш тадбирлари тўғрисида гапириб берди. Шундан сўнг комиссия ҳар бир аъзосига алоҳида-алоҳида вазифалар тақсимлаб берилди. Жумладан, Ф. Турғуновга ичкиликбозликка мойил шахслар билан индивидуал тарзда иш олиб бориш, Б. Шахсановга эса турли мавзуларда лекциялар ташкил этиш топширилди.

Маҳаллий Советлар фаолиятидаги ютуқларнинг асосий қисми ижрокомнинг ташкилотчилик ва ташаббускорлигига боғлиқлиги юқоридаги мисолларимиздан ҳам кўриниб турипти. Ижроком кенгашлари ва қишлоқ Советининг сессиялари кун тартибига киритилаётган масалалар ҳам, жумладан, қабул қилинаётган қарорлар ҳам ранг-баранг. Бироқ, асосийси улар ижросини таъминлашдир. Қишлоқ Совети ижроия комитети кейинги икки йил давомида юқори совет органлари ва ўз қарорлари бажарилишини ўн марта муҳокама этди. Э. Худойберганов бошлиқ беш кишидан иборат кузатув комиссияси эса бевосита доимий комиссиялар ва депутатлик группаларининг фаолиятини ўрганиб чиқди.

Ижроком ва сайловчилар олдида ҳисобот бериш депутатлик группалари ва доимий комиссиялар аъзолари зиммасига ҳам катта масъулият юкламоқда. Улар жойлардаги иқтисодий ва маданий қурилишни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларга тобора активроқ аралашмоқдалар, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, камчиликларга муросасизлик масалаларини кун тартибига кўпроқ киритмоқдалар. Бундан ташқари, жойлардаги турли мавсумий тадбирларга ҳам раҳбарлик қилишаяпти. Жумладан, А. Аҳмедов бошлиқ қишлоқ хўжалиги бўйича доимий комиссия йил давомида сессияга учта масала тайёрлади. Айниқса, иккинчи квартал даврида биринчи бўлимда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиш сифатининг мазкур доимий комиссия аъзолари томонидан текшириб чиқилганлиги яхши самара берди. Бу комиссия учинчи кварталда Б. Дўнгбоев, О. Шеронов, М. Парпибоев ва А. Омонтоев бошлиқ депутатлик группалари билан бирга терим техникасини мавсумга шайлаш аҳволини ўрганиб чиқди. Кўпгина бўлимларда бу соҳадаги ишлар график бўйича бормаётганлиги, ремонт сифатида камчиликларга йўл қўйилганлиги ижроком кенгашида ҳаққоний равишда танқид остига олинди. Бу масала юзасидан махсус қарор қабул қилиниб, унинг ижросига алоҳида аҳамият берилганлиги ҳосил йиғим-теримида иш берди.

Ижрокомнинг ташкилотчилик фаолиятида социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш масалалари ҳам муҳим ўрин тутмоқда. Бу соҳадаги доимий комиссиянинг йиллик ва квартал иш планлари ижроия комитет кенгашида тасдиқдан ўтган. Унга мувофиқ комиссия аъзолари Қ. Тўрақўзиев раҳбарлигида қишлоқ Совети территориясидаги турли корхона, идора ва ташкилотларда интизом мустаҳкамланишини, ишлаб чиқариш қонун-қоидаларига тўла риоя қилишни таъминламоқдалар. Давлат ва халқ мулкига тажовуз қилганлар, хўжасизлик ва исрофгарчиликка йўл қўйганлар тегишлича жазоланмоқдалар. Депутат О. Ҳожиев электр энергиясидан тўғри фойдаланмаётган кўпчилик хонадонларни аниқлаб, чора кўрди. Депутатлар Б. Шатанов ва С. Имомназаровлар эса айрим шохобчаларда совет савдоси қоидаларининг қўпол равишда бузилаётганлигини аниқладилар. Ижроком халқ вакилларининг ҳаракатларини қўллаб-қувватлади — айбдор шахслар жазоларини олдилар.

Қишлоқ Совети совхоз халқ контроли группаси билан ҳамкорликда амалга оширган тадбирлар ҳам мақтовга сазовордир. Яқинда группа аъзолари билан бирга хўжаликнинг ҳамма бўлимларида ердан фойдаланишнинг аҳволи текшириб чиқилди. Маҳаллий Советлар қарор ва кўрсатмаларини қўпол равишда бузиб, план ва ҳужжатсиз қурилиш бошлаган кишиларнинг ортиқча майдонлари давлат фойдасига мусодара қилинди, 90 гектарга яқин ер экин майдонларига қўшилди.

Ташкилотчилик, тадбиркорлик ва қарорлар ижросини мунтазам назорат қилиш шу кунгача 28 та аҳоли наказларининг 25 тасини кўнгилдагидек адо этиш имконини берди.

Умуман, эришилаётган ютуқларда маҳаллий Совет депутатларининг актив фаолияти билан бирга ижрокомнинг ташаббускорлиги ва ташкилотчилиги асосий роль ўйнамоқда.

А. БОБОБЕКОВ.

ҚУТЛУҒ САНА ШАРАФИГА

ТОШКЕНТ ёғ-мой комбинатида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа тобора авж олаяпти. Бу меҳнат беллашувида корхонанинг ҳамма ишлаб чиқариш бўлинмалари, ишчи-хизматчилар фаол қатнашмоқдалар. Цехлар, сменалар, бригадалар коллективлари юксак меҳнат марраларини кўзлаб ишлашяпти.

Цехлараро мусобақада маргарин цехи коллективи пешқадамлик қилмоқда. Ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, қўл кучи сарфини камайтириш, янги техникани жорий қилиш бўйича кўрилган тадбирлар, ишчиларнинг эл-юрт олдида берилган ваъдани тўла бажариш йўлидаги фидокорлиги туфайли йиллик план бажарилай деб қолди.

Коллективнинг бу меҳнат муваффақиятига Марат Ортиқов раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари, бошқариш шчити операторлари Любовь Камилянова, Маҳсума Зуфарова ва бошқалар муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар топшириқни доим зиёдаси билан адо этишяпти.

М. МАҲМУДОВ.

КОМСОМОЛ ҲАЁТИ

СИНОВЛАРГА БАРДОШ БЕРИБ

Совхозимизда комсомоллар сафи кенгайиб, 700 кишидан ошди. Улар ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш юзасидан Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида фаол қатнашмоқдалар.

Комсомол-ёшларимизнинг 70 фоизи бевосита етакчи тармоқ — пахтачиликда ишлаб, партия аграр сиёсатини амалга ошириш ишига ўз ҳиссаларини қўшаяпти. Маълумки, бу йилги кўклам ва ёз об-ҳавоси пахтакорларимиз учун анча ноқулай келди. Бироқ шунга қарамай [illegible] гектар майдонда деҳқончилик қилган 5 та пахтачилик комсомол-ёшлар бригадалари аъзолари ҳосилдорликни 35—40 центнерга етказиш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятдан қайтмадилар. Кузнинг ғаниматт дамларидан унумли фойдаланиб, етиштирилган ҳосилни тез ва соз муддатларда йиғиб-териб олишга ҳаракат қилдилар.

Бу ўринда, айниқса, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ва республика Министрлар Советининг Мурожаати, уларни ҳар бир имконият ва резервни ишга солишга, ёшлик куч-ғайратларини жасорат майдони — пахтазорда яна бир карра намойиш этишга ундади. Қатъият ва изчиллик билан иш юритиш ёшларимизнинг кундалик шиорларига айланиб қолди. Мавсумда юксак уюшқоқлик ва ташаббускорлик кўрсатган Ж. Бердиқулов, Т. Юнусов, Х. Султоновлар бошчилигидаги коллективлар хўжаликда биринчилар қатори ғалаба маррасига етиб келдилар. Йиғим-терим оҳиригача ҳосилдорликни 40—45 центнерга етказиш юзасидан қабул қилган янги мажбуриятларини ҳам шараф билан ўринлатдилар.

Қўлга киритилган муваффақиятларда «пўлат от» суворийлари — область Советининг депутати А. Ғойибназаров, Х. Жўраев, А. Ҳамробоев каби механизаторларимизнинг ҳиссалари катта бўлди. Улар тажрибали пахтакорлар маслаҳатига амал қилиб, машина терими учун нобоп шароитда ҳам «зангори кема»лари бункеридан 100—110 тоннадан «оқ олтин» тўкишга муяссар бўлдилар.

Эндиликда комсомол-ёшларимиз асосий диққат-эътиборни кузги-қишки дала ишларини муваффақиятли ўтказиб, келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирлашга қаратмоқдалар.

К. РАҲМОНБЕРДИЕВ,
Бекобод районидаги «Далварзин» совхози комсомол комитетининг секретари.

ҲАМКОР, ҲАМНАФАС

Бу коллективда ўндан ортиқ миллат вакиллари меҳнат қилишади. Уларнинг барчаси ҳам бир оила фарзандларидек аҳил ва иноқ. Меҳнатда, жамоат ишларида ҳамиша бир-бирларига ҳамкор, ҳамнафас. Шу боисдан ҳам корхонада йил сайин маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планлари ортиғи билан бажарилмоқда. Сифат ва унумдорлик ошиб бормоқда.

Фабрика ишчилари орасида ёшлар кўпчиликни ташкил қилишади. Улардан 470 нафари содиқ ленинчилардир. Ёшларга хос изланувчанлик, тадбиркорлик ва ғайрат-шижоат билан меҳнат қилиш энг аввало ишлаб чиқаришда ўз ифодасини топмоқда. Фабрика комсомол комитети ишлаб чиқариш зарбдорларининг меҳнатини рағбатлантириш, илғорлар тажрибасини кенг ёйиш борасида, ибратли ишларни амалга оширяпти.

КПСС XXVI съезди делегати, Орзихон Икматова кўпчилик ҳавас қиладиган тадбиркор мураббийлардан бири ҳисобланади. У улуғ анжумандан қайтган куни ёшлар билан бўлиб ўтган учрашувда бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажаришга қатъий қарор қилганлигини изҳор этган эди. Ўтган йили СССРнинг 60 йиллиги тантаналари арафасида у ўз сўзи устидан чиқди. Фабрика маъмурияти, партия ва комсомол комитетларига ўн биринчи беш йиллик шахсий планини ортиғи билан адо этганлиги ҳақида рапорт берди. Шу кеча-кундузда илғор ишчи келгуси беш йилликнинг дастлабки йили социалистик мажбуриятларини ҳам бажариш арафасида турибди.

Янгийўл пойабзал фабрикасида Орзихон Икматованинг издошлари сафи тобора кенгайиб бормоқда. Бугунги кунда Евдокия Купряненко, Тожи Имомбоева, Абдумавлон Юсупов, Робия Исҳоқова, Тамара Самохина каби оловқалблар йиллик шахсий планларини ортиғи билан бажариб, 1985-86 йиллар ҳисобига меҳнат қилишяпти.

Ёшларга хос ғайрат-шижоат коллектив комсомолларининг меҳнатда муваффақиятларга эришишида муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Т. НАЖМИЙ.

ҚИШ ФАСЛИ—ДЕҲҚОН УЧУН ИШ ФАСЛИ

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

ПОЙТАХТ область деҳқонлари шаҳарликларни қиш-ин-ёзин турли-туман сархил ноз-неъматлар билан тўла таъминлаш йўлида қизғин кураш олиб бориб, СССР Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли амалга оширишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Сабзавот ва полиз маҳсулотлари, мева, картошка ҳамда бошқа турдаги деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш планлари ва социалистик мажбуриятлар анча ортиғи билан адо этилди.

Бугунги кунда сабзавотчиликка ихтисослашган район ва хўжаликлардан келгуси йил мўл ҳосили учун ҳар томонлама пухта замин тайёрлашнинг энг масъулиятли даври бошланди. Хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари ҳозирги ғанимат қишки агротехник тадбирларни тўла-тўкис ва сифатли бажариш учун мавжуд барча техника воситалари ва ишчи кучларидан юксак унум билан фойдаланишлари лозимдир.

Шу куннинг асосий юмуши дала бошларига маҳаллий ва минерал ўғитларни етарли миқдорда ташиб чиқишдир. Маълумки, помидор, бодринг, карам, картошка ва полиз экинлари экиладиган майдонларнинг ҳар гектарига камида 25-30 тонна ҳисобида органик ўғит солинади. Буларни тайёрлашда ана шу нормани аниқ ҳисобга олиш талаб этилади.

Қиш бўйи маҳаллий ўғит ташишда махсус бригадалар ташкил этиб, уларнинг юксак унум билан ишлашларини таъминлаш бир қатор хўжаликлар мисолида тўла ўзини оқлади. Шунинг учун ҳамма хўжаликларда маҳаллий ўғит тайёрлаш билан шуғулланадиган махсус бригадалар тузиб, уларга етарли миқдорда транспорт воситалари, юкловчи механизмлар ва ишчи кучларини бириктириб қўйиш жуда фойдалидир. Маҳаллий ўғитлар ҳар қайси сабзавотчилик бригадалари далаларига керакли миқдорда ташиб чиқарилиб, махсус майдончаларда сифатли сақланиши керак.

Айни кунларда областдаги колхоз-совхозларнинг парник хўжаликларида қишки ишлар қизғин давом этмоқда. Маълумки, ҳозир эртаки карам уруғи сепиладиган пайт. Сифатли кўчат тайёрлаш учун шуни назарда тутиш керакки, ҳар гектар ерга 50 минг туп кўчат кетишини ҳисобга олиб, ойнаванд майдонларнинг ҳар гектарига 500—800 грамм уруғ сарфланади.

Умуман эртаки сабзавот турларини барвақт экиш учун фақат биологик хусусиятларига кўра эртапишар навларни танлаш кутилган натижани беради. Масалан, карамнинг «Июнский», «Биринчи» навларини, бодрингнинг «Ўзбекистон — 740», «Ўзбекистон—645» навларини, помидорнинг «Талалихин», «Перимога», сабзининг «Мишак», картошканинг «Прекульский» ва «Белорусский» навларини эккан маъқул. Бундай навли уруғлар оддий уруғларга нисбатан тез ва текис униб чиқиб, ҳосил 15—20 кун илгари пишиб етилади. Ялпи ҳосилдорлик ҳам 18—22 процент кўп бўлади.

Эртаки сабзавот маҳсулотларини кўплаб етиштиришда экинларни тўқсонбосди қилиб экиш жуда фойдалидир. Бу усул кўкламда экилгандагига нисбатан гектар ҳисобига 800—1000 сўмлик қўшимча даромад олиш имконини беради. Сабзи, лавлаги, пиёз, укроп ва петрушка уруғларини декабрь ойи ичида тўқсонбосди қилиб экиш тавсия этилади. Шундай қилинганда уруғ кузда эмас, эрта кўкламда униб чиқади. Бунинг учун сабзининг «Қизил мирзойи» ёки «Нантская» каби қизил рангли навларини танлаган маъқул. Лавлагининг эса «Бордо» навини экиш яхши самара беради. Бунда гектар ҳисобига сабзи уруғидан 8—9 килограмм, лавлаги уруғидан 18—20 килограмм, петрушка уруғидан 8 килограмм сарфланади.

Тўқсонбосди қилиб экилган экинларнинг уруғи қишки ёғинлар ва совуқлар таъсирида аста-секин бўртиб боради ва чиниқади. Шунинг учун кўкламда униб чиққан майсалар совуққа чидамли бўлиб ўсади ва баҳорги об-ҳавонинг кескин ўзгаришларига тўла бардош беради. Бундан ташқари экин тўқсонбосди қилиб экилган майдонларда бегона ўтлар камроқ бўлади. Демак, экинни ўташ, чопиш ва парвариш қилиш пайтидаги меҳнат сарфи анча камайиб, ҳосил таннархи арзонлашади.

С. МАҲКАМОВ,
сабзавотчилик, полизчилик ва картошкачилик илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

КИБЕРНЕТИКА КЎЗ МУОЛАЖАЛАРИ ХИЗМАТИДА

ТАНАМИЗНИНГ энг кичик ва айни вақтда нозик аъзоси бўлган кўз асосан қон томирлардан ташкил топган. Кўз касалликлари шифокорларининг аниқлашича, сўнгги йилларда, сўқирликка ва кўзнинг хиралашишига аксари кўзнинг қон томирлари касалликлари сабаб бўляпти.

Ҳозирги вақтда мамлакатимизда кўз қон томирлари касалликларини ўрганиш ва даволаш бўйича иш олиб бораётган илмий текшириш институтлари, клиникалар ва кафедралар сони 20 тага етди.

Мамлакатимизда биринчи бўлиб Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Тошкент Врачлар малакасини ошириш институти кўз касалликлари кафедрасининг олимлари кўз қон томирлари касалликларини тез, тўғри аниқлаш ва даволашда кибернетик усуллар ва электрон ҳисоблаш машиналаридан фойдаланишяпти.

Тўр парда ва кўрув нервининг томир касалликларини электрон ҳисоблаш машиналари ёрдамида аниқлаш, ўз навбатида, беморнинг аҳволи ҳақида информацион материалларни тўғри йиғишни, олинган маълумотларни ЭҲМга киритишга тайёрлашни, касалликнинг клиник ва математик моделларини муфассал тузиб чиқишни ҳамда мақбул программа ишлаб чиқишни тақозо этади.

Тажриба сифатида тўр парда томирлари ва кўрув нерви ўткир етишмовчилигини аниқлаш учун ЎзССР Соғлиқни сақлаш министрлиги республика клиник офтальмологик шифохонасида шу касалликлар билан даволанаётган 102 беморда клиник тадқиқот ўтказдик. Шулардан 30 нафарида тўр парда марказий артериясининг ўткир етишмовчилиги, 66 нафарида тўр парда марказий венаси ва унинг тармоқлари тромбози, 6 нафарида кўрув нервини таъминловчи артерия системасида қон айланишининг бузилиши кузатилди.

Клиник материал тўплашда кўрув йўллари касалликларини ЭҲМдан фойдаланган ҳолда аниқлаш учун касаллик тарихининг махсус формаларини қўлладик.

Кўриш функцияларининг аҳволи, биомикроофтальмоскоп ҳолати, қоннинг кўз томирларида юришига боғлиқ равишда БЭСМ-6 электрон ҳисоблаш машинаси муолажа тарзини ҳамда қуйидаги дори-дармонларни тавсия этди:

организмнинг умумий ҳолатига ҳамда марказий нерв системасига таъсир этувчи воситалар; антисклеротик дорилар; томир кенгайтирувчи воситалар; бевосита ва бавосита таъсир кўрсатувчи қон ивишига қарши моддалар; вегетатив нерв системаси тугунларини фалажловчи моддалар; ферментлар ва коферментлар; витаминлар; осмотик воситалар; сўритиб юборувчи воситалар.

Умуман, ЭҲМда 140 хил дори-дармон анализ қилинди. Шундан энг яхши самара берадиган 30 хили ажратиб олинди. Шуни айтиш керакки, касаллик ҳолатига қараб қолган 110 хил дориларнинг энг мақбулини қўллаш учун ЭҲМ врачга тавсия беради.

Хуллас, кўзнинг тўр пардаси ва кўрув нерви томир касалликларини аниқлаш ҳамда даволашда ЭҲМ врачларга ёрдам этади, касалликнинг кечиш динамикасини назорат қилиш ва олиб борилаётган муолажанинг самарасини аниқлаш имконини беради, бинобарин, кўриш аъзосининг томир касаллигида малакали ёрдам кўрсатишни яхшилашга кўмаклашади.

Кўзни қон томирлари касалликларидан фориғ этишда барча соҳа шифокорлари, химиклар, физик, инженер ва бошқа касб мутахассислари самарали иш олиб боришяпти. Булар орасида, шубҳасиз, кўз шифокорларининг хулосаси алоҳида аҳамиятга эга. Чунки улар қон томирларини кўриб, танада рўй берган ўзгаришларни айтиб бера олишади. Ҳа, кўзни тананинг ойнаи жаҳони дейилиши ҳам бежиз эмас-да. Гап шундаки, кўзнинг тўр пардасидаги қон томирлари бош мия томирлари билан бевосита алоқадор. Бинобарин, кўз қон томирларидаги сингари ўзгариш белгилари мия қон томирларида, шунингдек ички аъзолар қон томирларида ҳам учрайди. Шунинг учун гипертония ва атеросклероз билан оғриган беморларни кўз касалликлари шифокори текшириб, ўз хулосасини терапевт ва нервопатологга айтади.

ФАН ВА САЛОМАТЛИК

Кўз қон томирлари касалликлари кўпинча гипертония, атеросклероз, қанд ва буйрак хасталиклари туфайли содир бўлади. Ана шундай касалликлар вақтида айрим беморларда кўриш тўсатдан ёмонлашади. Текшириш ўтказилса, қон томирларининг торайиши, қисилиши, ёрилиши, шунингдек деворларининг кескин ўзгарганлиги аниқланади. Натижада, тўр парданинг нозик хужайралари ва кўриш нервининг толалари етарли озуқа ололмай, кўриш ёмонлашади.

Сўнгги йиларда кўз қон томирлари касалликларини текширишда янги усул, шу жумладан, электрофизиологик усул ва нозик асбоблардан фойдаланаётгани яхши натижа беряпти. Чунончи кўз олмасининг шиллиқ пардасида жойлашган майда қон томирлар биомикроскоп ёрдамида текширияпти.

Кўз қон томирлари касалликларининг баъзиларида модда алмашинувини текшириш зарурати туғилади. Агар танада ёғ, холестерин моддасининг алмашинуви бузилган бўлса, уни тиклаш учун тегишли дори-дармонлар тавсия этилади.

Ички аъзолар билан кўз қон томирлари орасидаги боғлиқлик диққатга сазовор. Жумладан, юрак, бош мия ва буйрак хасталиги билан оғриган беморларнинг кўзини текшириш, аксинча кўз қон томирлари касалликларида юрак, бош мия ва буйрак ҳолатини ўрганиш, уларни бир-бири билан таққослаш борасида олиб борилаётган илмий ишларнинг аҳамияти катта. Бинобарин, организмни даволашда кўз қон томирлари асосий мезон бўлиб қолади. Уларнинг ҳолатига қараб, даволашнинг нечоғли наф бераётгани, қўлланилаётган дориларни ўзгартириш ёки ўзгартирмаслик ҳақида аниқ хулосага келиш мумкин бўлур эди.

Кейинги вақтларда буйракдан олинган тўқималар билан кўзнинг флуоресцеинли суратларини таққослаш касалликда учровчи, лекин кўз илғамайдиган маълумотларни тобора равшанлаштиряпти.

Кўз қон томирлари касалликларини аниқлаш, айниқса, тўр парда инфарктигача учрайдиган ҳолатларни белгилаш ҳамда кўз қон томирларида босимнинг тез кўтарилиши оқибатида рўй берадиган ўзгаришларни текшириш учун ультратовуш диагностикасидан, ангиография ва реоофтальмография методлари қўл келяпти. Шунингдек, янги дори-дармонлар ва лазер нури ёрдамида кўзнинг қон томири касалликларини даволаш усулларини яратиш устида ҳам тадқиқотлар олиб бориляпти.

Кўз қон томирларининг ўзгаришига олиб келадиган сабаблардан бири юқорида айтиб ўтганимиздек қанд касаллигидир. Сўнгги йилларда қанд касаллиги билан оғриган беморлар сони жаҳон миқёсида ошиб боряпти. Дарвоқе, жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотига кўра 1978 йилда ер юзида қанд касаллигига чалинган беморлар сони 90 миллион кишига етган. Бу касалликнинг энг оғир асоратларидан бири кўз тўр пардасининг патологик ўзгаришидир. Бундай ҳолат юз берганда беморнинг кўриши ёмонлашиб, баъзан кўз мутлақо кўрмай қолиши мумкин.

Қанд касали бор беморларни аниқлаш ва дарддан фориғ этишда эндокринолог ва офтальмологларнинг ҳамкорлиги айни муддаодир. Муҳими, бу беморлар учун овқат режимини қатъий тартибга солиш, врач тавсияларига биноан мунтазам даволаниш кўришни узоқ вақт яхши сақлашга имкон яратади. Акс ҳолда кўзнинг тўр пардаси турли ўзгаришларга учрайди.

Кўзнинг тўр пардасида рўй берадиган ўзгаришларнинг олдини олишда қанд касаллигини даволашда қўлланиладиган кристалли аспирин моддаси яхши ёрдам беради. Шу билан бирга СССР Медицина фанлари академиясининг эндокринология ва гормонлар химияси институтининг олим ва шифокорлари қанд касаллигини даволашда асқотадиган янги дори-дармонлар яратиш йўлида изланишлар олиб боришяпти.

Модомики, кўз тўр пардасининг ўзгариши қанд касаллиги оқибатида рўй берар экан, уни лазер нури билан даволаш мумкинлиги исботланди. Лекин бу мақсадда лазер нуридан амалий фойдаланиш учун талайгина ишларни амалга ошириш тақозо этилади.

Кўзнинг қон томирлари ва тўр пардасида учрайдиган ўзгаришларни тез ва тўғри аниқлашда флуоресцеинли ангиография усулидан кенг фойдаланиш мўлжалланяпти. Бунда артерия, вена қон томирлари, уларнинг девори, қоннинг оқиш тезлиги, бекилиб қолган жойнинг ўрни, тўр парда ўзгаришларининг чегарасини аниқлаш имконияти шифокорлар ишини анча осонлаштиради.

Х. КОМИЛОВ,
ЎзССР Фанлар академияси Кибернетика илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

ДЕҲҚОНЛАР ҲУЗУРИДА

КОММУНИСТИК район маиший хизмат кўрсатиш комбинати ишчи-хизматчилари йиғим-терим мавсумида 50 тонналик хирмон уйишга сўз беришган эди. Республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга Мурожаатига амалий иш билан жавоб беришга астойдил ҳаракат қилаётган комбинат коллективининг 80 кишилик ҳашарчилар бригадаси шу кунгача уйган хирмон 70 тоннадан ошди. Бу ютуқни қўлга киритишда Г. Қирғизбоева, Л. Бойназарова, Б. Исоқов, М. Шамбилова, Б. Оғажонова, М. Шерқулова, Г. Бектурсунова ва Л. Саматовалар сингари ҳашарчиларнинг ҳиссалари катта бўлди. Улар кунлик нормаларини ортиғи билан бажариб, йиғим-теримда бошқаларга ўрнак кўрсатишмоқда.

—Бош инженеримиз А. Қосимов раҳбарлик қилаётган ҳашарчилар бригадаси айни кунларда К. Маркс номли колхоз пахтакорларига «оқ олтин»нинг сўнгги мисқолларини йиғиштириб олишда яқиндан ёрдам беришяпти, — дейди комбинат директори Т. Исҳоқов. —Теримчиларимиз ўртасида ўзаро социалистик мусобақа ташкил этганимиз ютуқларимиз гарови бўлаяпти. Ғолиблар ҳар беш кунда аниқланиб, уларга фахрий ёрлиқлар, маъмурият, партия ва комсомол ташкилотларининг ёзма равишдаги раҳматномаси ҳамда қимматбаҳо совғалар бериб борилмоқда.

Комбинат ишчи-хизматчилари пахтакорларга маиший хизмат кўрсатиш борасида ҳам жонбозлик кўрсатишмоқда. Мавсум бошидан буён меҳнаткашларга икки комплекс бригада махсус график асосида бевосита пахтазорларда, дала шийпонларида хизмат кўрсатмоқда. Бу бригадалар таркибига сартарош, суратчи, этикдўз, комплекс буюртмалар қабул қилувчилар киритилган. Шунингдек, меҳнаткашларга тайёр маҳсулотлар билан савдо қилиш ишлари ҳам йўлга қўйилган. Ана шу бригадалар томонидан ҳозиргача 4,5 минг сўмлик хизмат кўрсатилди. Сартарош А. Алиев, этикдўз М. Юсупов ва комплекс буюртмалар қабул қилувчи И. Ёқубоваларнинг бажараётган ишларидан деҳқонлар мамнун бўлишмоқда. Улар айни кунларда ҳам дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатишни давом эттиришмоқда.

Қ. ҚАРИМОВ.

ИБРАТ

ЯХШИ НИЯТ — келгуси ютуқларга дебоча. Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхоз пахтакорлари йил бошиданоқ юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилдилар. Ўз ниятларини амалга ошириш йўлида барча қийинчиликларни мардонавор енгиб ўтдилар. Натижада районда илғорлар қаторида пахта тайёрлаш йиллик планини уддалашди. Она — Ватан куйбишевликлардан 3800 тоннадан зиёд «оқ олтин» қабул қилиб олди. Ҳосилдорлик гектар бошига 32 центнердан ошиб кетди.

Колхозда ҳар йили ҳам етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми машиналар ёрдамида йиғиштириб олинади. Бу йилги шароитда машиналар учун қулай шароит яратиш анча оғир бўлсада, хўжалик механизаторлари ўз ишларини пухта ташкил этдилар. Аввало дефолиация қулай муддатда сифатли ўтказилди. Илғор механизаторлардан Бекноз Сафаров, Турсуной Киянов, Ғафур Каримовлар «пўлат этак»лардан 100 тоннадан «оқ олтин» тўкиб, барчага ибрат кўрсатдилар.

Хўжаликда «оқ олтин» йиғим-терими ҳар томонлама яхши ташкил этилди. Колхоз партия ташкилоти коммунистлар раҳбарлигида зарбдор терим бригадалари ташкил этди. Чевар теримчилардан Зулфия Гулаҳмедова, Мунаввар Хўжакелдиева, Турсуной Бегимқулова, Фарида Сайдаева, Гавҳар Шерматова ва Тожи Ҳасановалар 5—6 тонналик хирмон уйиб муносиб ҳисса қўшдилар.

Ҳозирги кунда изланмаган, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга дадил татбиқ этмаган, илғор тажрибаларни қўлламаган деҳқон муваффақиятга эришмайди. Буни хўжалик миришкорлари жуда яхши биладилар. Бу йил Сардор Ойдинов бошлиқ бригаданинг тажрибаси кенг қўлланилди. Улар чигит экиш, ғўза парвариши, йиғим-теримда ҳам, мусобақада карвонбошилик қилдилар. Шу биргина коллективнинг ўзи 355 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олди. Жаҳонгир Охунов, Турсунбой Ўтамишев, Бўрон Бойтураев сингари ўртоқлар етакчилигидаги бригадаларда ҳам қувончли натижалар қўлга киритилди.

Далаларда «оқ олтин» терими давом этяпти. Хўжалик деҳқонлари шу билан биргаликда келгуси ҳосилга мустаҳкам замин яратмоқдалар. Экиндан бўшаган майдонлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда, озиқлантирилмоқда. Умуман бу ерда кузги-қишки тадбирлар ишлаб чиқилиб ҳар бир бригадага конкрет вазифалар белгиланган. Айниқса, ҳосилдорлиги кам карталарга алоҳида ишлов берилмоқда.

М. ФАТТОҲОВ.

● ШОБАРОТ Ризаев — **тажрибали механизатор. Бу йил у Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз далаларида меҳнат қилиб, «зангори кема»си бункеридан 205 тонна «оқ олтин» тўкди. Айни кунларда ҳосилдан бўшаган майдонларда кузги шудгорни бошлаш тараддудини кўраётир.**

П. Эргашев фотоси.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Ғазалкент консерва заводининг бир қатор ишчи-хизматчилари ўн биринчи беш йиллик топшириқларини уч-тўрт йилда бажариш ташаббусига қўшилишган эди. Ҳозир корхонада 200 нафардан кўп илғор вақтдан ўзиб ишламоқда. М. Жамилова, Ш. Иброҳимов, П. Абдурашидова, М. Зокирова, Н. Илёсов каби илғорлар социалистик мусобақада доимо пешқадамлар сафида боришяпти. Улар 1985—1986 йил ҳисобига маҳсулот топширишяпти.

Шуни таъкидлаб айтиш керакки, бу илғорлар кунлик нормаларини сурункасига зиёдаси билан адо этибгина қолмай турли новаторлик таклифлари билан чиқишяпти. Уларнинг қимматли таклиф ва мулоҳазалари туфайли ишлаб чиқариш унумдорлиги ўсмоқда, маҳсулот сифати яхшиланмоқда. Бу эса аҳолини барча фаслларда кўп ва сифатли консерва маҳсулотлари билан тўла-тўкис таъминлаш имконини бермоқда.

Б. СОЛИҲОВ.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ҲЕЧ ҲАМ НОБУД БЎЛМАЙДИ

● КОММУНИСТИК районидаги йўллардан фойдаланиш участкаси ишчи-хизматчилари райондаги «Правда» колхози пахтакорларига «оқ олтин»ни йиғиштириб олишда яқиндан ёрдам беришмоқда. Мазкур коллективнинг ўн беш кишилик ҳашарчилар бригадаси аъзоларидан Собит Махамбетов, Ермак Истабоев ва Рустам Нишоновлар каби кўплаб кишилар кунлик нормаларини ортиғи билан бажаришмоқда.

Ғ. ҚАҲРАМОНОВ.

190 ТОННАДАН ОШДИ

● АНГРЕН план-иқтисод техникуми ўқувчи-ёшларидан иборат тўртта ҳашарчилар бригадаси меҳнатидан бўкалик пахтакорлар мамнун бўлишмоқда. Ўзаро социалистик мусобақа асосида ишлаётган бу бригадалар ўртасида ўқитувчилардан Н. Алтаев, Н. Никифорова бошлиқ 3- ва Ю. Маринки, С. Янкина бошлиқ 4-бригада аъзолари пешқадамлик қилишмоқда.

Республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга Мурожаатига амалий иш билан жавоб бераётган техникум ҳашарчилари шу кунгача 190 тоннадан зиёд пахта ҳосилини йиғиштириб бериб, район меҳнаткашларининг улкан ғалабасига ўзларининг муносиб улушларини қўшишди.

М. ФАТХИДДИНОВ.

* * *

ШУНИНГДЕК, редакциямизга Тошкент районидан Т. Дўсонов, Бекобод районидан Қ. Ибрагимов, Калинин районидан И. Қосимов, Коммунистик районидан М. Турсунов, Оҳангарон районидан А. Маҳкамов, Қ. Одинаев, Н. Абдурасулов, Ў. Жўраев, Ғалаба районидан О. Сўпихонов, А. Мустафоев, И. Раимбеков, З. Исроилов, А. Абдусатторов ўртоқлар ҳам дала меҳнаткашларининг шу кунлардаги фидокорона меҳнатлари ҳақида ҳикоя қилувчи хат-хабарлар йўллашган.

Халқаро ҳаёт

ВКП Марказий Комитетининг пленуми

ХАНОЙ, 13 декабрь. (ТАСС). Бу ерда Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг навбатдаги пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари 1984 йилда ВСРни социал-иқтисодий ривожлантириш давлат планининг вазифаларини ва 1985 йилги умумий йўналишларни муҳокама қилдилар.

ВКП Марказий Комитети 1980 йилдан кейин республика халқ хўжалигини ривожлантиришда ижобий бурилиш рўй берганлигини қайд этиб ўтди. Пленум тўғрисидаги информацион билдиришда умуман экономика барқарор ривожланганлиги уқтирилади. Қишлоқ хўжалиги соҳасида озиқ-овқат етиштиришнинг йиллик ўсиши миллион тоннани ташкил этди. Саноатни ривожлантиришда анча силжишга эришилди.

Яқин йилларда, деб таъкидланди пленумда, экономиканинг потенциал имкониятларидан самарали фойдаланишга, жамоат ва хўжалик ҳаётининг барча соҳаларида социализм позицияларини мустаҳкамлашга, ишлаб чиқаришни қайта ташкил этиш ҳамда бошқариш структурасини такомиллаштиришга асосий куч-ғайратларни қаратиш керак бўлади. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш асосида аҳолининг турмушини яхшилаш масалаларига алоҳида эътибор берилади.

Пленумда ВКП Марказий Комитетининг Бош секретари Ле Зуан нутқ сўзлади.

Пленум партияга, халққа ва армияга мурожаат этиб, бирлик ва жипсликни мустаҳкамлашга, тўла самара билан меҳнат қилишга, қийинчиликларни қатъият билан бартараф этишга, бутун кучни социализм қурилиши ва ватанни ҳимоя қилиш ишига чақирди.

(ЎзТАГ).

ДЕМОКРАТИЯ УЧУН ҲАРАКАТ КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

ПАРИЖ, (ТАСС). Покистон ҳарбий режими сиёсий ҳуқуқлар ва граждан эркинликлари учун халқ оммасининг давом этаётган намойишларини қурол ёрдами билан бостиришга уринмоқда. Франс пресс агентлигининг хабар қилишича, полициянинг кучайтирилган нарядлари Пешовар шаҳридаги (шимоли-ғарбий чегара вилоятининг маъмурий маркази) студентлар намойиши қатнашчиларига қарата бугун ўқ узганлар. Студентлар демократия тикланишини, ҳарбий ҳолат бекор қилинишини, 1973 йилги конституция амал этиши тикланишини ва қамоқхоналарда азоб чекиб ётган минг-минглаб сиёсий маҳбусларнинг озод этилишини талаб қилганлар.

ВЕНЕСУЭЛАДА ЯНГИ ДАВЛАТ БОШЛИҒИ

● КАРАКАС, 13 декабрь. (ТАСС). Венесуэланинг олий сайлов кенгаши Хайме Лусинчини 1984—1989 йиллардаги даврда республика президенти деб расмий равишда эълон қилди. Овозларни ҳисоблаб чиқиш узил-кесил якунларига кўра 4 декабрда бўлиб ўтган навбатдаги ялпи сайлов вақтида демократик ҳаракат партиясидан номзод Х. Лусинчи учун сайловчиларнинг ярмидан кўпи овоз берган. У келгуси йилнинг февраль ойида давлат бошлиғи лавозимига ўтади.

Х. Лусинчи бу ерда нутқ сўзлаб, демократияни мустаҳкамлашни, миллий бойликлар бирмунча адолатли тақсимланишини ҳамда венесуэлаликларнинг турмуш шароитларини яхшилашни мақсад қилиб қўйган «социал пакт» сиёсатини амалга ошириш ниятида эканлигини айтди.

Х. Лусинчи 59 ёшда. У президент лавозимига номзод қилиб кўрсатилгунга қадар Венесуэладаги энг катта оппозицион партия — демократик ҳаракат партиясининг бош секретари эди. Сайловолди кампанияси вақтида у, ғолиб чиққан тақдирда, давлат сектори ва хусусий сектор, шунингдек меҳнаткашлар иштирокида ислоҳотларни амалга ошириш йўли билан мамлакатнинг молиявий-иқтисодий аҳволини барқарор қилишга ваъда берган эди. Унинг программасида белгиланаётган тадбирлар ишсизликнинг кўпайишига ва пулнинг қадрсизланишига қарши курашни, соғлиқни сақлаш, маориф, уй-жойлар етишмаслиги ва бошқа ўткир муаммоларни ҳал этишни кўзда тутади.

Программада Венесуэла қўшилмаслик, барча давлатлар билан ўзаро манфаатли алоқаларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг ички ишларига аралашмаслик ва халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ҳурмат қилиш принципларига содиқ эканлиги тасдиқланади.

● **ЯПОНИЯ пойтахтида Пентагоннинг Узоқ Шарқда ҳарбий тайёргарликларни кучайтираётганлиги ҳамда Токио билан Вашингтон ўртасидаги ҳарбий иттифоққа қарши норозилик митинги ўтказилди. У Япония коммунистик ва социалистик партиялари, касаба союзлар ва қатор прогрессив ташкилотлар ташаббуси билан бўлиб ўтди.** Суратда: намойиш қатнашчилари митинг ўтказиладиган жойга йўл олмоқдалар.

ЖАПАН ПРЕСС—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● УЛАН-БАТОР. Халқ Монголиясида мамлакат деҳқончилиги тарихида рекорд ҳосил — 800 минг тоннадан кўп дон йиғиштириб олинди. Давлат плани қарийб 120 минг тонна ошириб бажарилди.

Барча звеноларда меҳнатни аниқ ташкил этиш, ҳамма жойда илғор совет тажрибасини жорий қилиш, ғаллакорларни юксак машина-механизмлар билан таъминлаш, деб хабар қилишди МХР қишлоқ хўжалик министрлигида ТАСС мухбирига, муваффақиятларга эришишни таъминлади.

● КОБУЛ. Афғонистон Демократик Республикасининг хавфсизлик кучлари Бадахшон вилоятида тинч аҳолига жабр-зулм ўтказаётган аксилинқилобчилар катта тўдасини тормор этдилар. Бахтар агентлигининг хабар қилишича, чет эллардан Афғонистон территориясига суқулиб кириб олган бандитлардан ўнлаб киши асирга олинган, кўплаб миқдордаги қурол-яроғлар, шу жумладан миномётлар, ракета қурилмалари, йирик калибрли пулемётлар қўлга туширилди. Бандитларнинг бошқа бир тўдасини хавфсизлик органлари Балх вилоятида қамоққа олдилар. Бу тўда вилоятнинг транспорт йўлларида талон-торожлик билан шуғулланиб келган.

(ТАСС).

ДЎСТЛИГИМИЗ ҚУДРАТИ

ЁШЛАРНИ ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАРБИЯЛАШ БЎЙИЧА ОБЛАСТЬ СЕМИНАРИ

Областимизнинг ҳушманзара масканларидан бири — «Кумушкон» дам олиш уйи бир неча кун мобайнида ёшлар билан гавжум бўлди. Бу ерда интернационал тарбия, прогрессив ёшлар союзлари билан дўстлик алоқаларини янада мустаҳкамлашга бағишланган область семинари бўлиб ўтди. Мухбиримиз семинар қатнашчилари билан суҳбатлашиб, қуйидаги интервьюни олди.

МУҲАММАД НАСИМ ЖЎЯ,
Афғонистон Халқ демократик республикасининг Тошкентдаги бош консули:

— Пойтахт область комсомол-ёшлари ўтказаётган бу тадбир муҳим мавзуга қаратилган. Чунки ҳар қандай ғалаба якдиллик, дўстлик, ҳамкорлик билан мустаҳкамдир. Шу ўринда мен мамлакатимга совет халқининг беқиёс ёрдами, серқуёш республикангизда бизнинг ёшларга кўрсатилаётган ғамхўрлик учун чексиз миннатдорчилигимни чин қалбдан изҳор этаман.

Афғон халқи оғир кунларни бошидан кечирди. Озодлик йўлидаги кескин кураш ҳали ҳам давом этмоқда. Фақатгина ўзаро ёрдам туфайлигина бу қийинчиликларни енгиш мумкин. Революцияга қадар Афғонистон аҳолига медицина ёрдами кўрсатиш бўйича 119-ўринда турар эди. Болалар орасидаги ўлим 30 процентни ташкил этарди. Кейинги йиллар ичида бу кўрсаткич кескин камайди. Юзлаб совет врачлари мамлакатнинг чекка қишлоқларига бориб малакали медицина ёрдами кўрсатмоқдалар. Улар орасида ўзбекистонлик мутахассислар кўпчиликдир. Истагимиз, ёшлар ўртасида дўстлик, бирдамлик янада мустаҳкамланаверсин. Бу ўзаро муваффақиятларимиз гаровидир.

●

А. ЮНУСОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалиги институти интернационал дўстлик клубининг президенти:

— Бир неча йилдирки институтимиз студентлари интернационал дўстлик клуби аъзолари сифатида қардош мамлакатлардаги тенгдошлари билан алоқаларни кучайтириб келмоқдалар. Биз турли кечалар, суҳбатлар уюштирмоқдамиз. Тез-тез турли миллат вакилларидан иборат делегацияларни кутиб оламиз. Уларга республикамиз, қўҳна ва навқирон Тошкентимиз ҳақида ҳикоя қиламиз.

Семинар иштирокчиларига ўзимизнинг бу борадаги тажрибаларимиз ҳақида сўзлаб бердик. Ўз ўрнида областимизда интернационал тарбия соҳасида амалга оширилаётган тадбирлар билан танишдик. Ўйлаймизки, бу ишимиз ўзининг ижобий натижасини беради.

●

Р. ЭРНАЗАРОВ.
Олмалиқ кон-металлургия комбинати комсомол ташкилотининг секретари:

—Ўзаро дўстлик алоқалари ишлаб чиқаришда янги ютуқларга эришишимизда ўз самарасини бераётир. Шаҳримиздаги В. И. Ленин номли кон-металлургия комбинати ва Монголия Халқ Республикасининг Эрдэнэт кон-саралаш комбинати комсомол-ёшлари ўзаро меҳнат беллашуви шартларини тасдиқлаганлар. Вақти-вақти билан иккала шаҳар комсомол делегациялари, шу шартноманинг бажарилиши билан танишадилар. Шу сабабли йилдан йилга қўлга киритаётган ютуқларимиз салмоқли бўлмоқда. Бу семинарда биз Монголия Халқ Республикасининг Тошкентдаги вице консули Дамдингийн Орсооннинг монголиялик комсомол-ёшлар шу кунлардаги долзарб вазифалари ҳақида тўлқинланиб қилган ҳикоясини мароқ билан тингладик. У ўз нутқида монгол дўстларимиз ҳузурида олмалиқлик ҳаваскор санъаткорлар ижросидаги куй ва қўшиқларнинг катта муваффақиятлар билан янграгани ҳақида ҳам тўхталди. Биз ҳам доим қардошларимиз санъатига қизиқиб қараймиз. Бу эса маданий алоқаларни тиклашга ёрдам бермоқда.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«БИР ОҚШОМ ЭРТАГИ»

▲ ҲАР БИР инсон умр бўйи саодат сари талпинади, нурафшон манзилларнинг чағир тошли йўлларида гоҳ зафар нашъасини суради, гоҳ мағлубият аламини чекади. Ёш истеъдодли ёзувчи Хайриддин Султоновнинг «Бир оқшом эртаги» китобига киритилган асарлар — ҳикоялар, тарихий этюдлар, «Саодат соҳили» қиссасида саодат йўлининг машаққатлари, бахт излаган инсон бардошининг поёнсизлиги ҳақида баҳс юритилади.

«ТОНГ ҚЎШИҒИ»

▲ ЎЗБЕКИСТОН ССР халк шоири Уйғуннинг «Тонг қўшиғи» шеърлар тўплами оқсоқол шоиримизнинг дўстлик ва қардошлик, тинчлик ва озодлик, табиат ва инсон, ёшлик ва гўзаллик, севги ва садоқат каби мавзулардаги турли йилларда ёзилган асарларидан ташкил топган.

«ЮЛДУЗЛИ ОСМОН СЕҲРИ»

▲ АДАБИЁТШУНОС олим ва танқидчи Асқарали Шаропов «Юлдузли осмон сеҳри»деб аталган китобига Ойбек шеъриятининг ўзига хос хусусиятлари, шунингдек, кейинги йилларда адабиётимизга кириб келган ёшлар ижоди тўғрисидаги мақолалари жамланган.

«ТОҒ ГУЛЛАРИ»

▲ ЧЎЛДА бўстон яратаётган замондошларимиз ҳақидаги «Тоғ гуллари» воқеий ҳикоялар тўплами журналист Собир Шокаримов қаламига мансуб. Бу тўпламга кирган ҳикоялардаги қаҳрамонларнинг ўзи бир олам, улар жамоат ишларида фидойиликлари, меҳнатсеварлиги ва жонкуярлиги билан ҳалқ меҳрини қозонган кишилардир.

«УМИДВОР ҚУШЧА»

▲ ШОИР Сафо Очилнинг «Умидвор қушча» китобига унинг шеърлари ва эртакларидан намуналар киритилган. Уларда муаллиф болалар ва ўсмирлар ҳаётини, ватанпарварлик, табиатга шайдолик, ҳалоллик ва меҳнатсеварлик каби фазилатларни мадҳ этишга ҳаракат қилган.

«САЙЛАНМА»

▲ ЎЗБЕК совет адабиёти тарихида ўзига хос из қолдирган ижодкорлардан бири Умаржон Исмоиловдир. У проза, поэзия ҳамда драматургия жанрларида баракали ижод қилган ёзувчилардан. Муаллифнинг «Сайланма» китобига унинг турли йилларда яратган шеър, ҳикоялари ҳамда ўтмиш ва ҳозирги ҳаётимизнинг актуал масалаларини ифодаловчи «Рустам», «Зафар», «Оби-ҳаёт» каби драмалари киритилган.

Асарга Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Матёқуб Қўшжонов сўзбоши ёзган.

«ИРОЗЖАНИНГ ҚИСМАТИ»

▲ ТУРК ёзувчиси Фақир Бойқуртнинг «Ирозжанинг қисмати» романида камбағал оила аъзоларининг тақдири орқали инсонлараро мураккаб муносабатлар қаламга олинган.

Романни туркчадан Сиддиқа Аъзамова таржима қилган.

Ушбу китоблар Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилди.

ЯРМАРКАГА МАРҲАМАТ

● ПОЙТАХТИМИЗНИНГ марказий бозори айни кунларда харидорлар билан гавжум. Бу ерда озиқ-овқат, саноат, хўжалик ва маданий моллар билан савдо қилувчи ярмарка ташкил этилди.

Суратда: ярмарка расталаридан бирида.

М. Нуриддинов фотоси.

БУТУНИТТИФОҚ ЖУРНАЛИ САҲИФАЛАРИДА

МЕЪМОРЧИЛИГИМИЗ ҲАҚИДА

СССР Рассомлар союзининг журнали — «Декоративное искусство СССР»нинг янги сони босмадан чиқди. Ундаги қатор материаллар шу йил ўзининг 2 минг йиллик юбилейини нишонлаган Тошкент шаҳрига бағишлангандир.

Жумладан, Шукур Асқаровнинг мақоласи қадимий шаҳар архитектурасидаги анъанавийлик ва новаторлик масалаларини ёритади. Автор меъморчиликда эришилган ютуқлар билан замонавий шаҳар қурилишида ҳал қилиниши лозим бўлган айрим проблемаларни ўртага ташлайди.

Бугунги Тошкентни манзарали ҳайкалтарошлик обидалари янада гўзаллаштириб юборган бўлур эди. Бу ҳақда журнал саҳифаларида Акбар Ҳакимов ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашади. Журналдан ўрин олган рангли фотосуратлар ўқувчиларга Ўзбекистон ССР пойтахти ҳақида бой тасаввур беради.

О. ТОШПЎЛАТОВ.

✦ СПОРТ ✦ СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ҚИЛИЧБОЗЛИК. Бугун Тошкентдаги Марказий «Пахтакор» стадионининг ихтисослаштирилган қиличбозлик залида СССР кубоги мусобақаларига старт берилади. Анъанавий XXV турнирда иштирок этиш учун Тошкентга жаҳон, Европа ҳамда Олимпиада ўйинларининг совриндорлари Н. Гилязова, В. Сидорова, В. Кровопусков, М. Бурцев, Л. Дунаев каби кўплаб номдор спортчилар келишган.

Мусобақаларни анъанага кўра рапирачилар бошлаб беришади. У 19 декабргача давом этади. Республикамиз шамширчилари бу беллашувга ҳар томонлама тайёргарлик кўрдилар. Улар совринли ўринлардан бирини эгаллаш учун бор куч ва маҳоратларини ишга соладилар.

● ТЕННИС. Тошкентлик теннисчи Флюра Булатовани командадошлари яна бир ғалаба билан табрикладилар. У Москвада «Советская культура» газетаси соврини учун ўтказилган халқаро турнирда шахсий ҳисобда ғолиб бўлди.

● БОКС. Динамочиларнинг шахсий команда биринчилиги Ереван шаҳрида бўлиб ўтди. Бутуниттифоқ мусобақасида республикамиз вакиллари белоруссиялик спортчилар билан 5 ва 6-ўринларни бўлашиб олдилар. Эришилган муваффақиятга кумуш медалга сазовор бўлган тошкентлик Н. Нурбоев (54 килограмм вазн тоифасида) бронза медали совриндорлари ангренлик С. Данилов (63,5 кг) унинг ҳамшаҳри Г. Хегай (71 кг) ва тошкентлик М. Боровскийлар (71 кг) салмоқли ҳисса қўшдилар.

● ФУТБОЛ. Ўсмирлар ўртасида Тошкентда ўтказилган Бутуниттифоқ турнири келгуси йил бўладиган мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ спартакиадаси олдидан ўзига хос кўрик вазифасини ўтади. Унда 10 команда икки группага бўлиниб иштирок этди. Финал бахсида группа ғолиблари Ўзбекистон ва Арманистон терма командалари учрашдилар. Ўйин 3:1 ҳисобида майдон эгалари фойдасига ҳал бўлди.

ЙЎЛ, ҲАЙДОВЧИ, ҚОИДА

МАЪЛУМКИ, шу йил 1 сентябрдан бошлаб СССР Олий Совети Президиумининг «Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги Фармони амал қиляпти. Ўтган вақт ичида пойтахт областимизда бу Фармон қандай самара бераётганини аниқлаш ва унинг айрим энг муҳим бандларини тўлиқроқ шарҳлаш учун область давлат автомобиль инспекцияси бошлиғининг ўринбосари, милиция майори Т. Э. МУЛЛАБОЕВ билан бирга йўлга чиқдик.

БИРИНЧИ учраган қоидабузар — йўлнинг таъқиқланган участкасида машинасини тўхтатиб турган ҳайдовчи бўлди. Бизга ҳамроҳ бўлган йўл-патруль хизмати катта инспектори, милиция лейтенанти Раҳим Муталов ҳайдовчининг талонини олиб, протокол бланкасини тўлдирди. Сўнг протоколнинг бир чеккасидаги қарор ва вақтинчалик талон варақчасини йиртиб, ҳайдовчи У. Умаровга тутқазди:

— Марҳамат, жаримани кассага тўлаб келгач ҳужжатингизни оласиз.

Қарорда 10 сўм миқдорида жарима ёзилган эди.

—Илгари ман этилган жойда тўхталса протокол ёзиб район ГАИсига топшириларди, — дея изоҳлайди бу воқеани Тошканбой Эрматович, — энди, янги Фармон бўйича инспектор ҳаракат хавфсизлиги қоидасининг бу бандини бузган ҳайдовчининг огоҳлантириш талонини тешиши ёки уч сўмдан ўн сўмгача жарима солиши мумкин.

Йўлнинг тезлик соатига «40 километр»гача белгиланган участкасида тўхтадик. Ана, қизил «Жигули» елдек учиб келяпти. Инспектор унга тўхташ ишорасини қилди.

— Кечирасизлар, мажлисга шошиб кетаётган эдим, — деди ҳайдовчи.

—Бу сизга ҳаракат хавфсизлиги қоидасини бузиш ҳуқуқини бермайди,— деди инспектор, — бизга сизнинг ҳаётингиз қимматли. Майли, борақолинг шошиб кетаётган бўлсангиз. — У ҳайдовчининг огоҳлантириш талонини тешиб берди.

—Инспектор бир хил қоидабузарликка хоҳласа жарима солиши, хоҳласа огоҳлантириш белгиси қўйиши мумкинми? —сўрайман Тошканбой акадан.

— Худди шундай, — жавоб беради у. — Қоидабузарликнинг кўп учрайдиган ва хавфли турларида шундай йўл тутилади. Яъни, огоҳлантириш ёки жарима солиш инспекторнинг ихтиёрига ҳавола. Бунда инспектор қоидабузишнинг даражасини, ҳайдовчининг хатти-ҳаракатини эътиборга олади. Жуда кўп учрайдиган ва авария ҳамда бахтсиз ҳодисаларнинг асосий сабабчиси бўлмиш тезликни ошириш ҳам шу жумлага киради.

—Агар ҳайдовчи қоида бузганлигини тан олмаса-чи?

—Унда инспектор протокол ёзиб командирига ёки район ГАИсига топширади. Улар кўпроқ — 20 сўмдан 50 сўмгача жарима солишга ҳуқуқли.

ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

—Инспекторларчи?

—Уч сўмдан ўн сўмгача. Илгари фақат шаҳар инспекторларидагина жарима талони бўларди, у ҳам бўлса —бир сўмгача. Областда фақат огоҳлантириш белгиси билан жазоланарди. Фармон бўйича инспекторнинг жойида жарима солиш ҳуқуқи жорий этилганлиги уларнинг ҳуқуқини ошириш ва ишни енгиллаштиришда муҳим омил бўлди.

... Чирчиқ шаҳрига кираверишдаги магистрал йўлда турибмиз. Бу участкада олдиндаги машинани қувиб ўтиш— обгон таъқиқланган. Ана — «ГАЗ-24» қоида бўйича «40» тезликда юришга «юраги сиқилди» шекилли, олдиндаги машиналарни бирин-кетин қувиб ўтиб келяпти. Навбатдаги машинани қувиб ўтаётганида рўпарасидан келаётган транспортга урилишига оз қолди. Бу билан у авария вазиятини вужудга келтирди.

Инспектор протокол ёзиб «ГАЗ-24» ҳайдовчисининг ҳужжатларини олиб қўйди ва ҳайдовчига ГАИга боришини айтди.

— Бу ҳайдовчига қандай жазо белгиланади?

—Йигирма сўмгача жарима.

—Боя «обгон»га жойида беш сўм жарима солинган эди-ку?

—Тўғри таъкидладингиз. Лекин у обгон авария ҳолатини вужудга келтирмаган эди, бу эса рўпарадаги транспортга ҳалақит бериб, тўқнашишига оз қолди. Илгари бу хил қоидабузарликлар бир хил — қўпол қоидабузарлик деб аталарди. Бироқ, «қўпол» —бирмунча мавҳум тушунча. Чунки «қўпол» қоидабузарлик бир қараганда атрофдагиларга ҳеч қандай хавф-хатар туғдирмаслиги ва аксинча бўлиши мумкин. Худди юқоридаги иккита қувиб ўтиш каби — хавф туғдирганида жарима миқдори ортади.

... Қоронғи тушди. Икки томондан машиналар кетма-кет ўтиб турибди. Рўпарасидан келаётган транспорт жуда яқинлашганига қарамай «узоқ фара»ни «яқин»га алмаштирмаган машинани тўхтатдик.

—Нега бундай қилдингиз? —савол беради инспектор.

—Билмабман, ҳаёл билан бўлиб...

Афсуски, бунақа «ҳардамҳаёллик» ўзгалар учун ҳам, ўзи учун ҳам қимматга тушиши мумкинлигини чуқур ҳис этолмайдиган ҳайдовчилар тез-тез учраб туради. Улар ўзини ўйлайди-ю, ўзгани, яъни рўпарасида келаётган ва фара нуридан кўзи қамашиши мумкин бўлган ҳайдовчини ўйламайди. Ваҳоланки, кўзи қамашган ҳайдовчи машинани тўғри бошқаролмай унга келиб урилиши ҳеч гап эмас...

—Илгари бундай қоидабузарлик учун протокол ёзиларди ва ГАИда беш сўмгача жарима солинарди, —дейди Тошканбой ака ёнимизда турган тўрт фарали «Жигули» ҳайдовчисининг ҳаракатларини шарҳлаб — Энди Фармон бўйича уч сўмдан ўн сўмгача жарима солинади ёки огоҳлантириш талонига белги қўйилади.

Инспектор қўлидаги талонга белги қўйиб ҳайдовчига тутқазди...

Орадан бир-икки дақиқа ўтар-ўтмас узоқдан юқори тезликда келаётган машина фаралари кўзга ташланди. У яқинлашгач формали одамларни кўрди шекилли, тезликни кескин пасайтирди.

— Шунда бир гап бор, — деди инспектор унга тўхташ ишорасини қилар экан. «Москвич»дан такаллуф билан чиқиб келган ҳайдовчи А. Эрматов ширакайф эди. Бироқ у... медицина экспертизасига боришдан бош тортди, «ичмаганман, экспертизага боришга эса вақтим йўқ» деб туриб олди ва... бекатда тўхтаган автобусга ўтириб жўнади.

—Бу йигит рулда биринчи марта ичиши эмасга ўхшайди, —деди Тошканбой ака, — у илгари худди шу йўл билан жазодан қутулиб қолган. Фармон худди шундайлар — медицина кўригидан ўтишдан бўйин товловчилар учун худди машинани маст ҳолда бошқарганлик каби жазо чорасини кўзда тутади.

Ҳамроҳим инспекторга қўлидаги ҳужжатларни транспортни маст ҳолда бошқарганлик бўйича расмийлаштиришни, «ташлаб кетилган» машинани эса Чирчиқ ГАИсига элтиб қўйишни буюрди...

— Тошканбой Эрматович, кўп оғир авариялар ҳайдовчининг «кайфи» туфайли содир бўлаётгани сир эмас. Шунинг учун Фармоннинг бу банди тўғрисида кенгроқ тўхталсак...

—ТЎҒРИ, ҳайдовчиларнинг кайф ҳолда машина бошқариши авариянинг энг хавфли ва кенг тарқалган сабабларидан бири. Масалан, шу йилнинг ўтган биринчи ярми мобайнида пойтахт областимизда жами 755 йўл-транспорт ҳодисаси содир этилган бўлса, шундан 98 таси «кайф» шофёрлар ҳиссасига тўғри келди. Кайф ҳолда машина бошқарган 3368 ҳайдовчи «қўлга тушди». Фармон бўйича кайф билан машина бошқарган ёки рулни маст шахсга берган ҳайдовчилар бир йилгача муддатга ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этилади, бир йил давомида худди шундай қоидабузарлик такрорланса — бир йилдан уч йилгача ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум қилинади.

Ҳайдовчи биринчи марта кайф ҳолда машина бошқарган бўлса унга юз сўмгача жарима солиниши ҳам мумкин. Жариманинг аввалгига нисбатан бирмунча кўпайтирилиши огоҳлантиришнинг таъсир кучини бир қадар оширади.

Суҳбат ниҳоясида шуни ҳам таъкидлаш кераккки, милиция ходимларига ҳаракат хавфсизлиги қоидасини бузган кишини уч соатгача маъмурий ушлаб туриш ҳуқуқи берилган. Бундай чорани қоидабузарликни аниқлаш, протокол тузиш, ишни ўз вақтида ва тўғри кўриб чиқиш, қабул қилинган қарорнинг бажарилишини таъминлашда қўлланиш мумкин.

Агар қоидабузар қабул қилинган қарорга эътироз билдирмаса уч сўмгача бўлган жарима ўша ернинг ўзида милиция ходими томонидан олиниши мумкин. Бунда протокол тузилмайди, квитанция берилади.

—Фармоннинг самараси қандай бўляпти?

—Жуда салмоқли. Қоидабузарликлар сезиларли даражада камайди. Буни йил якуни рақамларида аниқроқ кўрамиз.

Тошканбой Муллабоев билан кечқурун область ГАИси олдида хайрлашдик. У бугунги аҳволдан хабардор бўлиш учун навбатчи хонасига кириб кетди...

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

М. ҚОРИЁҚУБОВ номидаги ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

17, 18 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.30 ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги мукофотининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти
ГУЛШОД ОТАБОЕВА
VI жаҳон фестивалининг лауреати
АНВАР РУСТАМОВ

Солистлар: Комилжон **БАРАТОВ**, Обиджон **ОДИЛОВ**, Ҳотам **ҲОЖИЕВ**, Тожиддин **АБДУВОҲИДОВ**, Дилором **ҚАЮМОВА**, Абдурауф **ОЛИМОВ**, Новвотхон **ЖЎРАЕВА**, Клара **ҲОЖИЕВА**, Лола **ОҚИЛОВА**.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Музика раҳбарлари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ, Яҳё МЎМИНОВ.

Программани — Маъмура АБДУРАҲМОНОВА ва Тожиддин АБДУВОҲИДОВ олиб борадилар.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Қодир МЎМИНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ
182-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1983/84 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ШАҲАР ҚУРИЛИШЛАРИДА ИШЛАШ УЧУН ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: **электрпайвандчи, сувоқчи-бўёқчи, бўёқчи, электр-монтажчи, ғишт терувчи-монтажчи, дурадгор, автомашиналарни ремонт қилувчи слесарь.**

Ўқиш муддати 1—2—3 йил.

Узоқдан келганларга ётоқхона берилади.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ 8—10-СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини битирганларга диплом берилади ва улар қурилиш бошқармасига ишга юборилади.

Билим юртини аъло ва яхши баҳолар билан битирганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-кечак ва ишлаб чиқариш давридаги иш ҳақини 50 проценти билан таъминланадилар. 10-синфни битирганлар 30 сўм стипендия оладилар, ҳарбий хизматни битириб келганларга 30 сўм миқдорида қўшимча пул тўланади.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига киради.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАРГА «ТАШПРОМСТРОЙ»ГА ИШГА ЙЎЛЛАНМА БЕРИЛАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: билим юрти директори номига ариза, маълумоти ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, медицина справкаси, 6 дона фотосурат (3х4 см.), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (паспорт) шахсан кўрсатилади.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (якшанбадан ташқари) СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Куйбишев райони, Багратион кўчаси, 4-уй (17-автобуснинг сўнгги бекати, 13-трамвайнинг 2-«Шимолий шарқ» бекати). Телефон 64-18-41.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

17, 18, 21, 22 ДЕКАБРДА

СССР биринчилиги учун «А» КЛАССИНИНГ БИРИНЧИ ЛИГА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ХОККЕЙ

17, 18 ДЕКАБРДА
«БИНОКОР» (Тошкент) — «ТОРПЕДО» (Ярославль).
21, 22 ДЕКАБРДА
«БИНОКОР» (Тошкент) — «ДИЗЕЛИСТ» (Пенза).

Ўйинлар шанба ва якшанба кунлари соат 17.00 да, қолган кунлари соат 18.30 да бошланади.

ТОШКЕНТ ЁҚИЛҒИ БАЗАСИ

АҲОЛИГА НАҚД ПУЛГА ҚУЙИДАГИ ТЕМИР-БЕТОН КОНСТРУКЦИЯЛАРИНИ

СОТАДИ

Беркитиш учун кенг бўшлиқли плиталар; тиргович плиталар; безаклар; керамзит-бетонли блоклар; ирригация лотоклари; канализация қудуқлари; перемичкалар; тўсиқ панеллари; ташқи девор панеллари; ички девор панеллари; асфальт-бетон массаси; равоқ блоклари; пойдевор блоклари; шағал; тайёр бетон; цемент қоришмаси.

ЮҚОРИДАГИЛАР ҚУЙИДАГИ ЁҚИЛҒИ ОМБОРЛАРИДА СОТИЛАДИ:

1-ОМБОР — 2-Ипподром проезди, 58-уй, телефон 91-39-85.

2-ОМБОР — Уста Ширин кўчаси, 136-уй, телефон: 48-25-62.

Справкалар олиш учун адрес: Тошекнт шаҳри, Уста Ширин кўчаси, 125-уй. Телефон: 48-46-81.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—15/XII да **Дон Кихот**, 16/XII да **Дилором**, 17/XII да **Севги тумори**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/XII да **Бой ила хизматчи**, 16/XII да **Шошма қуёш**, 17/XII да **Қиёмат қарз**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/XII да **Мангулик** (16.00), **Мангулик** (19.30), 16/XII да **Гулсара** (16.00), **Гулсара** (19.30), 17/XII да **Лайли ва Мажнун** (15.00, 19.30).

Тошкент область Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози правлениеси, партия ва касаба союз ташкилотлари, правление раиси М. Исматовга укаси **Ҳикмат ИСМАТОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р—10630. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. Б.—1735. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12